

บทที่ 5

การปฏิบัติการในช่วงวิกฤติการณ์เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2535 ของสถานีวิทยุกระจายเสียงในเครือกองทัพบก

วิกฤติการณ์เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2535 เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ชุมนุมประท้วงคัดค้านการขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพลเอก สุจินดา คราประยูร อดีตผู้บัญชาการทหารสูงสุดและผู้บัญชาการทหารบก โดยกลุ่มเรียกร้องประชาธิปไตย พรรคการเมืองฝ่ายค้าน และประชาชน เนื่องจากไม่เห็นด้วยที่นายกรัฐมนตรีไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง กระแสการต่อต้าน พลเอก สุจินดา ฯ และรัฐบาลได้ทวีความรุนแรงขึ้นจนลุกลามไปเกือบทั่วทุกจังหวัดของประเทศ เมื่อเกิดวิกฤติการณ์ขึ้นในประเทศ รัฐบาลได้นำแผนการรักษาความสงบแห่งชาติมาใช้ ซึ่งแผนนี้ได้กำหนดความมุ่งหมายเพื่อสนองตอบนโยบายของรัฐบาลในอันที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในประเทศ รวมทั้งกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในการรักษาความสงบให้กับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเหล่าทัพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นโยบายในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศต้องเป็นไปตามกฎหมายและใช้กำลังตำรวจ ฝ่ายพลเรือน และรัฐวิสาหกิจ กำลังทหารจะพึงใช้ตามคำสั่งของรัฐบาลเท่านั้น เพื่อป้องกันสถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อปราบปรามการจลาจล และเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ

ในวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 เป็นวันที่ พลเอก สุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรี แถลงนโยบายของรัฐบาลต่อรัฐสภา ประชาชนที่มาชุมนุมหน้ารัฐสภา ทวีจำนวนมากขึ้น กลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงได้ปิดกั้นถนนและใช้กำลังผลักดันประตูรัฐสภา และขว้างปาเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานการณ์เริ่มรุนแรงขึ้นจนมีแนวโน้มต่อไปในทางที่จะเกิดการจลาจลรุนแรง พลอากาศเอก เกษตร โรจนนิล ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ในฐานะผู้อำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ จึงสั่งการให้ พลเอก อิศระพงศ์ หนูนภักดี ผู้บัญชาการทหารบก และผู้อำนวยการรักษาพระนคร ซึ่งเป็น

ผู้บังคับบัญชาหน่วยรองตามสายงานกองอำนาจการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ให้เตรียมการปฏิบัติตามแผนการรักษาความสงบแห่งชาติ เพื่อให้สถานการณ์วิกฤติกลับคืนสู่สภาวะปกติโดยเร็ว

สถานีวิทยุกระจายเสียงในเครือกองทัพถูกกำหนดบทบาทหน้าที่เพื่อ การปฏิบัติในการแก้ไขภาวะวิกฤติ ซึ่งสามารถวิเคราะห์เป็น 3 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดจากการศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

1. ขั้นการวางแผนรับภาวะวิกฤติ

กลุ่มผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองทัพ ได้ร่วมกันพิจารณาวางแผน จัดการภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้น โดยจัดตั้งกองอำนาจการรักษาความสงบขึ้นที่กองกำลัง รักษาพระนครภายในกองบัญชาการกองทัพภาคที่ 1 โดยใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติการใน ช่วงภาวะวิกฤติ เพื่อเป็นศูนย์กลางควบคุมการไหลเข้า-ออกของข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ จะถูกส่งมายังกองอำนาจเพื่อจัดกระบวนการและตีความ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาตัดสินใจ (Decision Making) กองอำนาจประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาระดับสูงในกองทัพ, ผู้บังคับหน่วยกำลัง และหัวหน้าส่วนราชการที่ เกี่ยวข้อง ได้แก่

- พล.อ.อ. เกษตร โรจนนิล ผู้บัญชาการทหารสูงสุด, ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้อำนาจรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ
- พล.อ. อิศระพงศ์ หนุณภักดี ผู้บัญชาการทหารบก และผู้อำนาจการกองกำลังรักษาพระนคร
- พล.อ. วิโรจน์ แสงสนิท รองผู้บัญชาการทหารบก
- พล.ท. ชัยณรงค์ หนุณภักดี แม่ทัพภาคที่ 1 และเสนาธิการกองกำลังรักษาพระนคร
- พล.ท. สำเภา ชูศรี ผู้บัญชาการหน่วยป้องกันภัยทางอากาศ

- พล.ต. สมประสงค์ ม่วงกล้า เสนาธิการกองทัพบกที่ 1
- พล.ต. ชงชัย เกื้อสกุล เจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารบก
- พล.ต. ฐิติพงษ์ เจนนุวัตร ผู้บัญชาการกองพลที่ 1
รักษาพระองค์
- พล.ต. ทวีศักดิ์ หนูนภักดิ์ ผู้บัญชาการหน่วยข่าวกรองทางทหาร
- พล.ต. ชำนาญ สุภานันท์ ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 11
- พ.อ. บัญชร ชวาลศิลป์ ผู้ช่วยเลขาธิการกองทัพบก

นอกจากนี้ยังมีที่ปรึกษาหน่วยทหาร ได้แก่ พล.ท. อุทาร์ สนิทวงศ์ รองผู้อำนวยการประสานงานทางทหาร ซึ่งเคยมีผลงานดีเด่นในด้านการปฏิบัติการจิตวิทยาในช่วงวิกฤติการณ์ทางการเมืองเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2519 รับผิดชอบในการร่างคำประกาศและแถลงการณ์ต่าง ๆ ในวิกฤติการณ์ครั้งนี้ ฝ่ายพลเรือน ได้แก่ ศ. ทินพันธุ์ นาคะตะ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และ นายสิทธิ ไชยทองพันธ์ วิทยากรกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน รักษาการอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน นอกจากนี้กองทัพบกได้กำหนดแผนการควบคุมระบบการจัดการไหลของข้อมูลข่าวสารในช่วงวิกฤติ เพื่อให้การแพร่กระจายข่าวสารเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยกำหนดเครือข่ายข่าวสารให้สถานีวิทยุกระจายเสียงในเครือกองทัพบก ปฏิบัติดังนี้ (สัมภาษณ์ พันโทหญิง วโรชา สุทธิรักษ์, 15 กันยายน 2535)

- 1) ถ่ายทอดการกระจายเสียงจากสถานีวิทยุกองพลที่ 1 รักษาพระองค์ (สถานีแม่ข่ายหลัก) โดยเปิดรับสัญญาณถ่ายทอดไว้ตลอดเวลา
- 2) นำข้อความ (ตัววิ่ง) ที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 มาอ่านคั่นเวลาทุก 15 นาที รวมทั้งประกาศและแถลงการณ์ทุกครั้งของทางราชการ
- 3) ถ่ายทอดข่าวและรายการของส่วนผลิตรายการและข่าวกองทัพบก ตามปกติ วันละ 3 ภาค (11.00 น., 16.00 น. และ 18.00 น.) รวมทั้งการถ่ายทอดรายการตามคำสั่งของรัฐบาล

ดังนั้นกองอำนวยการจึงได้ตั้งศูนย์ปฏิบัติการข่าว เพื่อรับผิดชอบในการดำเนินการด้านการข่าวทั้งปวง เพื่อสนับสนุนการรักษาความสงบ ตามนโยบายและคำสั่งของรัฐบาล รวมทั้งแนะนำหนทางปฏิบัติด้านการข่าวและต่อต้านข่าว เพื่อยับยั้งสถานการณ์หรือแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมิให้ขยายตัวกว้างขวางออกไป ประกอบด้วยหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูล ผลิตข่าวกรองและกระจายข่าวกรอง ได้แก่

- หน่วยข่าวกรองทางทหาร
- หมวดยุทธรงค์ พัน. ร้อย. ปฏิบัติการจิตวิทยา กองทัพภาคที่ 1
- กองพันทหารสารวัตรที่ 1 มณฑลทหารบกที่ 11
- ฝ่ายการข่าว ศูนย์ปฏิบัติการข่าว ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก
- ฝ่ายกิจการพลเรือน ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก

จากการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองทัพบก ทำให้ทราบว่าในการจัดการภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้นในครั้งนั้น กองทัพบกได้กำหนดนโยบายด้านการปฏิบัติการข่าวและสื่อมวลชน โดยใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงในเครือกองทัพบก เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชนทั่วทุกภาคของประเทศ สำหรับวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร มีดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อลดความกดดันอันเกิดจากความวิตกกังวลของข้อมูลข่าวสาร
- 2) เพื่อชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามที่กองทัพบกต้องการ
- 3) เพื่อผลักดันให้ประชาชนเกิดความเคลื่อนไหวในทิศทางที่ต้องการ (เลิกการชุมนุมประท้วงและสนับสนุนนโยบายรัฐบาลของพลเอก สุจินดา คราประยูร)
- 4) เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างทหารกับประชาชน และลดผลกระทบของเหตุการณ์
- 5) เพื่อผลทางปฏิบัติการจิตวิทยา

สำหรับรูปแบบในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารนั้น กำหนดในหลักการให้มี 5 ลักษณะ ได้แก่ (สัมภาษณ์ พลโท อุทาร์ สนิทวงศ์, 1 กันยายน 2536)

- 1) สารนิเทศ (Information) การชี้แจงข้อเท็จจริง
- 2) ข่าว (News) การรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ประชาชนทราบ
- 3) การประชาสัมพันธ์ (Public Relations) การให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการโน้มน้าวใจ
- 4) การปฏิบัติการจิตวิทยา เพื่อก่อให้เกิดอิทธิพลเหนือจิตใจกลุ่มเป้าหมายให้มีพฤติกรรมตามที่ต้องการ เพื่อให้เกิดความร่วมมือด้วยการโฆษณาชวนเชื่อ
- 5) สงครามจิตวิทยา เพื่อต่อต้านและตอบโต้ปฏิบัติการของฝ่ายตรงข้ามอย่างรุนแรง

2. ขั้นการจัดการภาวะวิกฤติ

ในช่วงวิกฤติการณ์เดือนพฤษภาคม 2535 ส่วนผลิตรายการและข่าว กองทัพบก ได้จัดทำรายการต่าง ๆ รวมทั้งเอกสารข่าวประจำวันออกอากาศทางสถานีวิทยุฯ ในเครื่องกองทัพบก ตามปกติวันละ 3 ภาค (11.00 น., 16.00 น. และ 18.00 น.) โดยอาศัยแหล่งข่าวจากการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของกองทัพ เช่นผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพ รวมทั้งบุคคลสำคัญในคณะรัฐมนตรี, ข่าวจากกองกำลังรักษาพระนคร, ข่าวจากกองกิจการพลเรือน กองทัพภาคที่ 1 และประกาศหรือแถลงการณ์ของรัฐบาล นอกจากนี้ก็เป็นข่าวปกติจากสำนักราชเลขาธิการและส่วนราชการอื่น ๆ ส่วนผู้รับผิดชอบในการจัดทำเอกสารข่าวประจำวันคือ นายทหารเวร/บรรณาธิการข่าวประจำวัน (สัมภาษณ์ พันตรี ประชาสัมพันธ์ ชนะสงคราม, 7 ตุลาคม 2535)

ในระยะก่อนวิกฤติการณ์ (6-10 พฤษภาคม 2535) ผู้สื่อข่าวของส่วนผลิตรายการและข่าวยังคงตระเวนหาข่าวตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น รัฐสภา ห้องสนামหลวง อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ตามปกติ และรายงานข่าวให้บรรณาธิการ

ข่าวเรียบเรียงก่อนนำเสนอขออนุมัติหัวหน้าส่วนผลิตฯ แต่ในช่วงวิกฤติการณ์ (17-20 พฤษภาคม 2535) ข่าวและข้อมูลในส่วนผลิตฯ ได้รับจะเป็นข่าวจาก กองกำลังรักษาพระนครเท่านั้น โดยบรรณาธิการจะรับข่าวจากกองกำลังรักษาพระนครที่แถลงต่อสื่อมวลชนหรือส่งให้ส่วนผลิตฯ โดยตรง มาเรียบเรียงเป็น เอกสารข่าวประจำวัน แจกจ่ายสถานีวิทยุฯ ในเครือกองทัพบกทั่วประเทศ เพื่อให้ข่าวที่ออกอากาศเป็นไปในทางเดียวกัน ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้อยู่ในดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของกองอำนวยการรักษาความสงบ ทำให้ข่าวที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุฯ ในเครือกองทัพบกมีความล่าช้า ไม่ทันต่อเหตุการณ์ เพราะต้องผ่านการกลั่นกรองหลายขั้นตอน และยังเป็นกระแสข่าวด้านเดียวอีกด้วย ดังนั้นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นจึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการข้อมูลข่าวสารของประชาชนในขณะนั้นได้ สถานการณ์จึงสับสนอลหม่าน และก่อให้เกิดข่าวลือเป็นจำนวนมาก (สัมภาษณ์ พันตรี วิทยุรีย์ สีหอำไพ, 2 กรกฎาคม 2536)

นอกจากรายการและข่าวภาคบังคับแล้ว สำหรับรายการอื่น ๆ ของ สถานีวิทยุกระจายเสียงในเครือกองทัพบก ที่เอกชนเข้าซื้อเวลาดำเนินรายการ ยังคงดำเนินรายการได้ตามปกติ เช่นการเสนอข่าวด่วนจากสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ทางสถานีวิทยุกองพลที่ 1 รักษาพระองค์ หรือรายการ จส.100 ทางสถานีวิทยุ จส. เป็นต้น ส่วนการควบคุมการนำเสนอรายการและข่าวทางสถานีวิทยุฯ ในเครือกองทัพบกในช่วงวิกฤติการณ์นั้น ไม่มีคำสั่งใด ๆ จากรัฐบาลถึงวิธีการปฏิบัติ แต่ทว่าผู้บริหารสถานีส่วนใหญ่ก็มีนโยบายเข้มงวดกับเนื้อหาของรายการเพิ่มขึ้น เช่น มีการตรวจสอบเนื้อหาของรายการและข่าวก่อนออกอากาศ การไม่ให้เสนอข่าวที่ขัดแย้งกับข่าวของทางราชการและข่าวที่ไม่เป็นผลดีต่อรัฐบาล ข่าวกองกำลังทหารที่ปฏิบัติการรุนแรงกับผู้ชุมนุมประท้วง หรือข่าวที่ทำให้ประชาชนตื่นตระหนกตกใจและเสียขวัญ เป็นต้น ซึ่งข่าวประเภทนี้ได้กำหนดไว้ในระเบียบกองทัพบก ห้ามไม่ให้มีการนำเสนอ (สัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองทัพบก) แต่ทว่าผู้ดำเนินรายการซึ่งเป็นเอกชนส่วนใหญ่ก็พยายามระมัดระวังในการนำเสนอข่าวและรายการอยู่แล้ว เพื่อมิให้เกิดข้อพิพลาตขึ้น อันอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อ

สถานภาพของตน เนื่องจากว่าถ้าข่าวหรือรายการใดที่น่าเสนอออกอากาศทาง สถานีวิทยุฯ ในเครือกองทัพบก ซึ่งเป็นสถานีวิทยุของทางราชการทหารยังความ ไม่พอใจให้กับเจ้าของสถานีนั้น ๆ ก็เป็นอำนาจอันชอบธรรมของเจ้าของสถานีที่ จะตัดสิทธิในการดำเนินรายการโดยอาศัยระเบียบกองทัพบกที่ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ในช่วงวิกฤติการณ์ก็ไม่ได้มีคำสั่งหรือข้อตกลงใด ๆ ที่ออกมาเป็นลายลักษณ์ อักษรจากกองทัพบกซึ่งเป็นเจ้าของสถานีวิทยุฯ คำสั่งที่สำนักข่าวไอเอ็นเอ็นได้รับ มาจากนายทหารระดับสูงของสถานี โดยในตอนแรกได้สั่งไม่ให้เสนอความ เคลื่อนไหวของประชาชนที่มาชุมนุมประท้วง และไม่ให้กล่าวถึง พลตรี จำลอง ศรีเมือง ต่อมาภายหลังจากการปะทะกันแล้วก็มีคำสั่งห้ามไม่ให้เสนอจำนวนผู้ที่ เสียชีวิตจากการสลายการชุมนุมและจำนวนผู้เข้าร่วมการชุมนุม จากเงื่อนไขคำสั่ง ดังกล่าวจึงเป็นการควบคุมโดยปริยายของเจ้าของสถานีและของกองทัพบก (สัมภาษณ์ นายสนธิญาณ หนูแก้ว, 12 ตุลาคม 2536)

เพื่อที่จะได้ เข้าใจถึงการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของสถานีวิทยุกระจาย เสียงในเครือกองทัพบก ในช่วงวิกฤติการณ์เดือนพฤษภาคม 2535 ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ก่อนการเสนอข่าวเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ที่เกิดขึ้น ซึ่งผลิตโดยส่วนผลิตรายการและข่าว กองทัพบก โดยได้วิเคราะห์แยกแยะการนำเสนอข่าวออกเป็นช่วงเวลา 3 ระยะคือ

- 2.1 ระยะเริ่มต้นวิกฤติการณ์ (6-10 พฤษภาคม 2535)
- 2.2 ระยะวิกฤติการณ์ (17-20 พฤษภาคม 2535)
- 2.3 ระยะการสลายวิกฤติการณ์ (21-24 พฤษภาคม 2535)

2.1 ระยะเริ่มต้นวิกฤติการณ์ (6-10 พฤษภาคม 2535)

2.1.1 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

การชุมนุมที่ท้องสนามหลวงในเย็นวันที่ 4 พฤษภาคม 2535 มี ประชาชนเข้าร่วมในการชุมนุมเป็นจำนวนมาก ผู้นำการชุมนุมทั้งกลุ่มองค์กรเอกชน พลตรี จำลอง ศรีเมือง และพรรคร่วมฝ่ายค้าน จึงนัดประชาชนมาร่วมชุมนุมเพื่อ

กอดันรัฐบาลที่หน้ารัฐสภาในวันที่ 6 พฤษภาคม ซึ่งมีการเปิดสภาผู้แทนราษฎรเป็นสมัยแรก เพื่อให้รัฐบาลภายใต้การนำของ พลเอก สุจินดา คราประยูร ได้แถลงนโยบาย แต่พรรคร่วมฝ่ายค้านได้ลุกออกจากที่ประชุมเป็นการประท้วง แต่หลังจากนั้นได้เข้าร่วมในการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐบาล ขณะเดียวกันที่หน้ารัฐสภาก็มีการชุมนุมประท้วงของประชาชนหลายหมื่นคน และมีการกระทบกระทั่งกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รักษาความสงบบ้างเล็กน้อย

การชุมนุมประท้วงของประชาชนในวันที่ 6 พ.ค. 35 ที่หน้ารัฐสภา การอดอาหารประท้วงของ พลตรี จำลอง ศรีเมือง และ ร.ต.ฉลาด วรฉัตร ประกอบการปิดกั้นข่าวสารจากสื่อของรัฐ ทำให้ประชาชนเพิ่มความสนใจในการชุมนุมที่หน้ารัฐสภา ในวันเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลเป็นวันที่ 2 และมาร่วมการชุมนุมประท้วงมากขึ้น และจากการที่ พลเอก สุจินดาฯ นายกรัฐมนตรี ได้อ่านประกาศในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร พาดพิงไปถึงผู้นำพรรคร่วมฝ่ายค้านบางท่านกับสภาเปรซิเดียม และพวกนอกศาสนา ทำให้เกิดความไม่พอใจในหมู่สมาชิกพรรคร่วมฝ่ายค้านจำนวนมาก กอปรกับประธานรัฐสภาไม่เปิดโอกาสให้ ส.ส. พรรคฝ่ายค้านได้อภิปรายโต้ตอบโดยการชิงปิดสภาเสียก่อน ทำให้เกิดความไม่พอใจมากยิ่งขึ้นต่อ ส.ส. และประชาชนที่ชุมนุมหน้ารัฐสภา มีการขว้างปาสิ่งของเข้าไปในสภา และเรียกร้องให้ พลเอก สุจินดาฯ ลาออกจากการเป็นนายกรัฐมนตรี

เหตุการณ์ความขัดแย้งรุนแรงทั้งในสภาและนอกสภานี้เองทำให้รัฐบาลตัดสินใจออกประกาศโดยกองอำนาจการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ จากนั้นได้มีประกาศของกองกำลังรักษาพระนคร ฉบับที่ 1 เตือนให้ประชาชนกลับเข้าเคหสถาน

ในเวลา 20.00 น. ของคืนวันที่ 8 พ.ค. 35 กลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงนำโดย พลตรี จำลอง ศรีเมือง และกลุ่มผู้นำองค์กรเอกชน ได้ตัดสินใจเคลื่อนขบวนประชาชนจากหน้ารัฐสภาไปตั้งเวทีปราศรัยแห่งใหม่ที่ท้องสนามหลวง และเคลื่อนขบวนกลับมาที่หน้ารัฐสภาอีก เนื่องจากทางรัฐบาลจะใช้พื้นที่สนามหลวงในการจัดงานวันสัปดาห์พุทธศาสนาที่ตรงกับวันวิสาขบูชา คือวันที่ 10 พ.ค. 35 อย่างไรก็ตามขบวนประชาชนภายใต้การนำของ พลตรี จำลอง ศรีเมือง ก็ไม่สามารถผ่าน

จุดสกัดที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหารสกัดไว้ที่บริเวณสะพานผ่านฟ้าได้ ทำให้ถนนราชดำเนินเต็มไปด้วยประชาชนที่มาร่วมชุมนุมจนต้องปิดการสัญจรไปมา ได้มีประกาศกองกำลังรักษาพระนครออกมาเป็นระยะ ๆ

การประชุมประท้วงที่ถนนราชดำเนินได้ดำเนินไปตลอดคืน ในเวลาเช้า พลตรี จำลองฯ ได้ขอมติประชาชนที่ร่วมชุมนุมอยู่ ในการเลิกอดอาหาร เพื่อเปลี่ยนแนวทางการต่อสู้มาเป็นผู้นำในการประท้วง จากนั้นได้มีการประกาศลาออกจากการเป็นหัวหน้าพรรคพลังธรรม ขณะเดียวกัน นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้เชิญตัวแทนพรรคร่วมฝ่ายค้านและแกนนำพรรคร่วมรัฐบาลหารือที่รัฐสภา หลังจากนั้นได้แถลงว่าที่ประชุมตกลงจะแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้น และยังไม่ผลการหารือดังกล่าวออกแถลงทางสถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย ทำให้แกนนำในการชุมนุมมีความเห็นไม่ตรงกัน เพราะบางส่วนเห็นว่าควรสลายการชุมนุมเพื่อรอผลการแก้ไขรัฐธรรมนูญ แต่พลตรี จำลองฯ นางประทีป อึ้งทรงธรรม ฮาตะ และ ร.ต. ฉลาด วรฉัตร ไม่เห็นด้วย ทำให้การชุมนุมยืดเยื้อต่อไป จนกระทั่งกลางดึกของคืนวันที่ 9 พ.ค. 35 แกนนำส่วนใหญ่เห็นควรให้มีการสลายการชุมนุมชั่วคราวเพื่อรอฟังผลการแก้ไขรัฐธรรมนูญที่ นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ ให้สัญญาว่าจะนำเข้าสู่ที่ประชุมสภาในวันที่ 18 พ.ค. 35 โดยนัดหมายประชาชนให้มาชุมนุมใหญ่อีกครั้งในวันที่ 17 พ.ค. 35 ที่ท้องสนามหลวง

2.1.2 การรายงานเหตุการณ์เพื่อช่วยลดความวิตกกังวลของประชาชน

ในระยะเริ่มแรก สถานีวิทยุฯ ในเครือกองทัพบกถูกกำหนดบทบาทให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ นั่นคือการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงให้ประชาชนเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยพยายามเสนอข้อมูลข่าวสารที่ช่วยลดความกดดัน และแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลได้พยายามแก้ไขสถานการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เนื้อหาข่าวจะเป็นการรายงานสถานการณ์บ้านเมืองทั่ว ๆ ไป มีการนำเสนอโดยจับประเด็นที่สำคัญมาสอบถามความเห็นจากฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายทหาร

เช่น การสัมภาษณ์นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี ผู้บัญชาการทหารบก เป็นต้น ประเด็นข่าวที่น่าเสนอจะเป็นทัศนคติความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาล แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่ปรากฏแหล่งข่าวของฝ่ายคู่ขัดแย้ง ไม่ว่าจะเป็น พลตรี จำลองฯ, พรรคการเมืองฝ่ายค้าน หรือกลุ่มผู้ชุมนุมประท้วง ทำให้สถานีวิทยุฯ ในเครือกองทัพบกถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่า พยายามปิดบังข่าวด้วยการเสนอข้อมูลข่าวสารเพียงด้านเดียว นอกจากนี้ยังพยายามเน้นย้ำว่า พลเอก สุจินดา ฯ มีความชอบธรรมในการเป็นนายกรัฐมนตรี ความร่วมมือกันในสภาผู้แทนราษฎรจะสามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นได้ และขณะนี้เหตุการณ์บ้านเมืองยังไม่มีวี่แวงรุนแรง ประชาชนจะได้ไม่เกิดความวิตกกังวล และเชื่อมั่นในรัฐบาลว่าจะสามารถแก้ไขปัญหามันเมืองในครั้งนี้ได้ ดังจะเห็นได้จากข่าวของส่วนผลิตรายการและข่าวกองทัพบกต่อไปนี้

- จากกรณีที่พรรคร่วมฝ่ายค้านได้รวมพลังคัดค้านรัฐบาล โดยดำเนินการนอกสภามาเป็นระยะเวลาต่อเนื่องจนกระทั่งถึงวันที่มีการชุมนุมบริเวณหน้าตึกรัฐสภา และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายค้านยืนยันที่จะไม่เข้าฟังการแถลงนโยบายของรัฐบาลในวันนี้ (6 พ.ค. 35) เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว พลเอก สุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรี กล่าวว่าไม่รู้สึกหนักใจในการแถลงนโยบาย ส่วนที่มีแรงกดดันเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่งนั้นก็ไม่มีแรงกดดันอะไรสำหรับตน (6 พ.ค. 35)

- ดร. อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภา กล่าวถึงการเคลื่อนไหวคัดค้านรัฐบาลนอกสภาว่า เป็นเรื่องของระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเราควรเคารพกติกา ไม่ว่าจะพอใจหรือไม่ขอให้ดำเนินการในระบอบประชาธิปไตย การใช้กฎหมายบีบบังคับคงเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องและไม่น่าจะทำ สำหรับตนในฐานะประธานรัฐสภา ก็จะพยายามดำเนินการให้ทุกอย่างอยู่ในกรอบรัฐธรรมนูญ และประชาธิปไตยอย่างเคร่งครัด (6 พ.ค. 35)

- นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ในฐานะคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร กล่าวถึงแนวความคิดในการแก้ไขรัฐธรรมนูญว่า พรรคร่วมรัฐบาลได้หารือกันแล้วเห็นว่าควรจะมีการแก้ไข

รัฐธรรมนูญใน 4 ประเด็นคือ ให้ผู้มีอายุ 18 ปี สามารถมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้ ให้มีการจัดทำทะเบียนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเพื่อให้สามารถตรวจสอบรายชื่อได้ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา และควรให้มีการกระทำมากกว่าปฏิบัติ เพราะกระทำเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถพูดคุยอภิปรายหรือกันได้ในสภาและช่วยเหลือประชาชนได้มากกว่าปฏิบัติ (6 พ.ค. 35)

- พลเรือเอก วิเศษฐ์ การุณยวนิช ผู้บัญชาการทหารเรือไม่เห็นด้วยกรณีที่ พลตรีจำลอง ศรีเมือง หัวหน้าพรรคพลังธรรมออกมาอดอาหารประท้วง เพราะรัฐบาลนั้นมาอย่างถูกต้องตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแล้ว การที่พรรคฝ่ายค้านออกมาโจมตีรัฐบาลจึงไม่เป็นผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศ (6 พ.ค. 35)

- นายมีชัย ฤชุพันธ์ รองนายกรัฐมนตรี กล่าวถึงกรณีที่ พลตรีจำลอง ศรีเมือง หัวหน้าพรรคพลังธรรมอดอาหารประท้วง และอ้างว่าเป็นการต่อสู้ที่อยู่ในหลักการนั้น พลตรี จำลอง ฯ ได้ต่อสู้โดยการสมัครผู้แทนมาแล้ว เพราะฉะนั้นจะต้องรู้หน้าที่ของผู้แทนอยู่ตรงไหน การแก้ไขสิ่งที่ไม่ชอบก็มีหนทางแก้ไขตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ นอกจากนั้นสื่อมวลชนก็มีหน้าที่ที่จะทำความเข้าใจกับประชาชน (6 พ.ค. 35)

- พลอากาศเอก อนันต์ กลินทะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กล่าวถึงกรณีที่มีการชุมนุมของพรรคฝ่ายค้านและผู้คัดค้านการที่นายก ฯ ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งว่า ทางตำรวจได้มีการเตรียมที่จะระงับเหตุ หากเกิดเหตุการณ์รุนแรง แต่คาดว่าคงจะไม่มีอะไรเนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มีความเข้าใจในสถานการณ์ปัจจุบันว่า ถ้าเกิดเหตุการณ์รุนแรงจะเป็นภาพพจน์ที่ไม่ดีต่อประเทศชาติและขณะนี้ พลเอก สุจินดา คราประยูร พร้อมที่จะชี้แจงกับประชาชนถึงการที่เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแล้ว (7 พ.ค. 35)

- นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ ประธานสภาผู้แทนราษฎรกล่าวถึงการที่มีข่าวว่า นายก ฯ จะให้มีการยุบสภาก่อนเข้าร่วมการประชุมแถลงนโยบายของรัฐบาลเป็นวันที่สอง ว่าการยุบสภาอาจจะทำให้บ้านเมืองวิฤติมากยิ่งขึ้น เห็นว่าไม่ใช่ทางออกที่ดีถ้าเรามีทางที่จะผ่อนความตึงเครียดด้วยการประนีประนอมทั้งสอง

ฝ่ายใต้ ส่วนที่จะให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นเป็นประเด็นที่รัฐบาลควรจะนำมาพิจารณาร่วมกัน (7 พ.ค.35)

- อธิบดีกรมตำรวจ เตรียมพร้อมรักษาความสงบเรียบร้อยโดยมีแผนมาตรการในการรักษาความสงบเรียบร้อยต่อม็อบ 3 ชั้นตอน คือ การเตรียมหาข่าว การควบคุมสถานการณ์โดยมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ชุมนุมเข้าใจอย่าละเมิดกฎหมาย และการป้องกันและปราบปรามถ้าหากเกิดเหตุการณ์รุนแรงบนทาง ตำรวจจะประสานกับกองกำลังรักษาพระนคร และจะต้องรับคำสั่งจากผู้อำนวยการกองกำลังรักษาพระนคร (7 พ.ค.35)

- พลโท ยุทธพันธ์ มกรมณี แม่ทัพน้อยที่ 1 กล่าวถึงหัวหน้าพรรคพลังธรรมว่า มีความหวังดีต่อส่วนรวมแต่ควรลดทิวลิปบ้าง ส่วนที่มีข่าวว่ามีคำสั่งให้กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์และกองพลทหารปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยาน เตรียมพร้อมรับสถานการณ์นั้น เพื่อป้องกันมิให้มีการละเมิดสิทธิทำลายทรัพย์สินของแผ่นดินหรือไปทำอะไรกับนายเราเท่านั้น (7 พ.ค.35)

- วันนี้ (8 พ.ค.35) เวลา 11.30 น. ตัวแทนชมรมชาวพุทธเพื่อความมั่นคง ตัวแทนศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา และตัวแทนกลุ่มวิทยากรพิทักษ์พุทธศาสนา เข้าเยี่ยมคารวะและให้กำลังใจแก่ พลเอก สุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรี ที่ทำเนียบรัฐบาล เพราะเห็นว่า นายกฯ ดำเนินการต่าง ๆ โดยยึดถือสันติและความมีเหตุผล พร้อมทั้งปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ขอให้กำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประเทศชาติต่อไป (8 พ.ค.35)

- พลเอก สุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า การต่อสู้ทางการเมืองต้องไม่ทำให้บ้านเมืองเดือดร้อน ขณะนี้สถานการณ์ได้เบาบางลง ส่วนพรรคร่วมรัฐบาลก็ยังยึดมั่นให้ตนเป็นนายกรัฐมนตรี และขอร้องไม่ให้ออก (9 พ.ค.35)

- พลอากาศเอก อนันต์ กลินทะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตรวจเยี่ยมทหารและตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยบริเวณที่ชุมนุม โดยกล่าวว่ากระทรวงมหาดไทยกำลังดำเนินการสลายผู้ชุมนุมโดยใช้หลักพระพุทธศาสนา ทั้งนี้เพื่อเปิดทางให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สด็จพระราชดำเนินในงานสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและมรดกวัฒนธรรมไทย

สำหรับข่าวที่ว่า จะมีกลุ่มประชาชนออกมาให้การสนับสนุน พลเอก สุจินดา ฯ นายกรัฐมนตรี เรื่องนี้ตนไม่ทราบแต่คิดว่าทุกฝ่ายย่อมมีผู้ที่สนับสนุนและคัดค้าน หากรัฐบาลจะหาผู้ที่มาสนับสนุนเป็นเรื่องที่ย่อมกระทำได้ แต่เรื่องนี้รัฐบาลไม่ได้ทำ (10 พ.ค. 35)

ในวันที่ 7 พฤษภาคม 2535 สถานีวิทยุฯ ในเครือกองทัพบกได้ถ่ายทอดประกาศกองอำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ฉบับที่ 1 โดยกล่าวว่า การชุมนุมคัดค้านและอภิปรายโจมตีนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐบาล เป็นกลุ่มบุคคลที่ไม่หวังดี มีเจตนาก่อการจลาจลวุ่นวายเพื่อล้มล้างรัฐบาลที่ถูกต้องตามกฎหมาย อันจะนำมาซึ่งการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งเกิดผลเสียหายต่อเศรษฐกิจของประเทศ กองกำลังรักษาพระนครในฐานะที่รับผิดชอบในการรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จึงขอให้ยุติการชุมนุม นอกจากนี้ข่าวจากส่วนผลิตราชการและข่าวกองทัพบกยังได้กล่าวเตือนประชาชนให้ระวังการตกเป็นเครื่องมือของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งซึ่งไม่เกิดผลประโยชน์ต่อชาติ ขอให้ทุกคนสามัคคีปรองดองกันเพื่อแก้ไขปัญหา เพราะจากการชุมนุมประท้วงครั้งนั้นทำให้เศรษฐกิจของประเทศถูกทำลาย และให้ระวังมือที่สามเข้ามาวุ่นวาย จากการเสนอข่าวดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สถานีวิทยุฯ ในเครือกองทัพบกพยายามใช้ปฏิบัติการจิตวิทยาเพื่อโน้มน้าวใจประชาชนให้เลิกสนับสนุนการชุมนุมประท้วง โดยชี้ให้เห็นว่าผู้ชุมนุมประท้วงเป็นกลุ่มบุคคลที่ไม่หวังดีต่อชาติบ้านเมือง ประสงค์จะทำลายเศรษฐกิจของประเทศ และใช้ประชาชนผู้บริสุทธิ์เป็นเครื่องมือในการสร้างผลประโยชน์ทางการเมืองของกลุ่มตน ส่วนรัฐบาลนั้นมีความหวังดีต่อประชาชน อยากจะให้บ้านเมืองกลับคืนสู่ความสงบเรียบร้อย ดังจะเห็นได้จากข่าวของส่วนผลิตราชการและข่าวกองทัพบก ต่อไปนี้

- พลอากาศเอก เกษตร โรจนนิล ผู้บัญชาการทหารสูงสุดและผู้บัญชาการทหารอากาศ ในฐานะผู้บัญชาการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ กล่าวถึงสาเหตุที่ออกประกาศคำสั่งกองอำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ฉบับที่ 1 เพื่อขอร้องไม่ให้มีการชุมนุมว่า นับตั้งแต่วันที่ 17 เม.ย. 35 ได้มีกลุ่มบุคคลหรือพรรคการเมืองที่ไม่หวังดีต่อประเทศชาติ พยายาม

สร้างสถานการณ์และการนัดชุมนุมอภิปรายรัฐบาล ต่อมาวันที่ 26 เม.ย. 35 ได้มีการชุมนุมใหญ่มาโดยตลอดโดยเฉพาะในวันที่ 6-7 พ.ค. 35 เป็นที่แน่ชัดว่า มีการชุมนุมหน้ารัฐสภาซึ่งมีพฤติกรรมให้เห็นชัดว่าไม่ปรารถนาดีต่อประเทศชาติบ้านเมือง กระทำเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ของตนเอง การชุมนุมอดข้าวประท้วงนั้นเป็นการกระทำที่เกิดจากกลุ่มผลประโยชน์อำนาจของตนเองทั้งนั้น และมีพฤติกรรมที่หยาบช้ามี่มีการขว้างปาเหยียดหยามเจ้าหน้าที่ตำรวจ จึงจำเป็นต้องประกาศคำสั่งกองอำนาจการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ฉบับที่ 1 ขึ้นมา การประกาศครั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า จะยึดอำนาจ แต่กระทำตามขอบเขตอำนาจที่มีอยู่ ซึ่งอยู่ภายใต้การอนุมัติและการรับทราบของนายกรัฐมนตรีและยังไม่มี การจับกุมผู้นำกลุ่มการชุมนุมในครั้งนี้ (8 พ.ค. 35)

- พลอากาศเอก เกษตร โรจนนิล ผู้บัญชาการทหารสูงสุดและ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ในฐานะผู้อำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ กล่าวว่าเมื่อมีประกาศคำสั่งไม่ให้มีการชุมนุมแล้ว ทางกลุ่มผู้ชุมนุมยังไม่หยุดยั้งการชุมนุม ทางผู้บัญชาการกองกำลังรักษาพระนครก็มีสิทธิที่จะใช้กำลังทำให้เกิดความสงบเรียบร้อย แต่ทุกอย่างต้องเป็นไปตามขั้นตอนและกระทำด้วยวิธีที่นุ่มนวลแต่จะไม่ใช้วิธีรุนแรง ทางด้าน พลเอก อิศระพงศ์ หนุณภักดี ผู้บัญชาการทหารบกกล่าวถึงการดำเนินการสลายกลุ่มชุมนุมว่า ผู้บัญชาการทหารสูงสุด สั่งการแล้วให้ทำการด้วยความนุ่มนวลและยืนยันว่ากองกำลังรักษาพระนครสามารถ นำความสงบเรียบร้อยกลับมาสู่ประเทศชาติได้ (8 พ.ค. 35)

- พลโท กิตติ รัตนฉายา แม่ทัพภาคที่ 4 กล่าวถึงสถานการณ์ ทางด้านการเมืองในปัจจุบันที่กองทัพภาคที่ 4 คำยชวีริราชู จว. นครศรีธรรมราช ว่า ขอให้เป็นที่หน้าทีของกฎหมายรัฐธรรมนูญ สำหรับภาคใต้ขณะนี้ไม่ได้มีปัญหาอะไร มาก เพราะโดยหลักของการปกครองบ้านเมืองนั้น มีกฎกติกาและกฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นการเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐบาล หรือฝ่ายค้านก็ต้องมีแนวทางในการต่อสู้กันในสภา ขอให้ประชาชนยึดถือกฎหมายเป็นหลัก เพราะอาจตกเป็นเครื่องมือของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ ซึ่งไม่ ก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง (8 พ.ค. 35)

- พลเอก อิศระพงศ์ หนุณภักดี ผู้บัญชาการทหารบก กล่าวถึง การชุมนุมประท้วงของกลุ่มผู้คัดค้านนายกรัฐมนตรีว่า ถ้าไม่เบียดเบียนหรือริดรอน เสรีภาพของผู้อื่นก็พอจะลุ่มอะหล่วยกันได้ แต่ให้ระวังมือที่สามเข้ามาวุ่นวาย (9 พ.ค. 35)

- พลเอก อิศระพงศ์ หนุณภักดี ผู้บัญชาการทหารบก และ พลโท ชัยณรงค์ หนุณภักดี แม่ทัพภาคที่ 1 ได้เดินทางมาตรวจเยี่ยมการปฏิบัติงาน ของทหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ดูแลความสงบเรียบร้อยภายในบริเวณสะพาน ผ่านฟ้า พลโท ชัยณรงค์ หนุณภักดี ยืนยันว่าจะไม่กระทำการอันรุนแรงต่อผู้ที่มา ชุมนุมอย่างแน่นนอน (10 พ.ค. 35)

- พลเอก อิศระพงศ์ หนุณภักดี กล่าวว่า การชุมนุมที่ยังยืดเยื้อ จนถึงขณะนี้ สามารถกระทำได้แต่ต้องไม่เป็นการริดรอนเสรีภาพของผู้อื่น หรือทำ ให้ผู้อื่นเดือดร้อน นักการเมืองทุกคนควรที่จะหันหน้ามาเจรจากัน เพราะขณะนี้ เศรษฐกิจของประเทศถูกทำลายลงไปแล้ว (10 พ.ค. 35)

สำหรับกรณีที่มีการวิพากษ์วิจารณ์ว่า รัฐบาลปิดกั้นข่าวสารโดยเสนอ ข่าวฝ่ายรัฐบาลฝ่ายเดียว หรือให้สื่อมวลชนของรัฐบิดเบือนข้อเท็จจริง ทำให้ ประชาชนไม่ได้รับทราบข้อเท็จจริงที่ถูกต้องละเอียดละออ เป็นการเพิ่มความ กตตันจากความวิตกกังวลของข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนมากขึ้น สถานีวิทยุฯ ใน เครื่ององทัพบก ได้แสดงบทบาทในการตอบโต้ข่าวโดยออกอากาศ การสัมภาษณ์ บุคคลในคณะรัฐบาล เช่น

- พลอากาศเอก อนันต์ กลินทะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง มหาดไทย ได้เชิญบรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวันทุกฉบับมาขอเรื่องในการเสนอข่าว โดยกล่าวว่า จากการทำที่รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อสภาและเริ่มทำงานตามนโยบาย ที่แถลง โดยเฉพาะเรื่องที่เร่งด่วนและเป็นนโยบายสำคัญ เช่น เรื่องภัยแล้ง แต่ เนื่องจากเหตุการณ์ที่หน้ารัฐสภาที่พรรคฝ่ายค้านทำการอยู่ในขณะนี้ทั้งในสภาและ นอกสภาจนขณะนี้การต่อต้านได้ย้ายจากหน้ารัฐสภามาที่ท้องสนามหลวงแล้ว รัฐบาล ได้ประนีประนอมเพื่อสันติวิธีกับกลุ่มที่ต่อต้าน ซึ่งหากการต่อต้านยืดเยื้อออกไปจะนำ

ความมั่นคงของประเทศได้ จึงขอให้การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์เป็นส่วนที่จะลดความรุนแรงได้เป็นอย่างดี จึงขอความร่วมมือในการเสนอข่าวที่ตรงกับความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติเหตุการณ์จะได้สงบโดยเร็ว (8 พ.ค. 35)

- นายมนตรี พงษ์พานิช รองนายกรัฐมนตรี กล่าวว่ารัฐบาลไม่ได้ห้ามสื่อมวลชนเสนอข่าวที่บิดเบือนกับความเป็นจริง ตนได้เห็นนโยบายเกี่ยวกับการเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนโดยขอให้ออกข่าวที่เกิดประโยชน์ต่อชาติบ้านเมืองหรือเรื่องทุกข์สุขของประชาชน ยกเว้นข่าวที่มีลักษณะก้าวร้าว หยาบค้าย สำหรับการเรียกร้องให้มีการเสนอข่าวการประท้วงของประชาชนนั้น ถ้าหากกระทำอยู่ในขอบเขตก็สามารถนำเสนอได้ โดยเสนอข่าวในแนวทางข้อเท็จจริง (8 พ.ค. 35)

2.2 ระบะวิกฤตติการณั (17 - 20 พฤษภาคม 2535)

2.2.1 เหตุการณัที่เกิตขึ้น

หลังจากพักการประชุมประท้วงชั่วคราวของ พลตรี จำลอง ศรีเมือง ครป. สนนท. และกลุ่มประชาชน ในวันที่ 11 พฤษภาคม 2535 แล้ว โดยปล่อยให้มีการดำเนินการทางรัฐสภาเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญใน 4 ประเด็น ตามความต้องการของพรรคร่วมฝ่ายค้านและพรรคร่วมรัฐบาลที่เคยออกมาประกาศเห็นด้วยในการแก้ไขรัฐธรรมนูญเมื่อ 9 พ.ค. 35 แต่การดำเนินการเพื่อเสนอญัตติเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญ 4 ประเด็นหลักไม่เป็นไปอย่างราบรื่น เนื่องจากติดขัดที่พรรคร่วมรัฐบาลของพรรคได้ออกมาให้สัมภาษณ์ว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญยังไม่ถือเป็นมติของพรรค จึงต้องรอไว้ก่อนและสมาชิกพรรคร่วมรัฐบาลบางคนเสนอให้ไม่มีบทเฉพาะกาล บางคนกล่าวว่าทางพรรคยังคงสนับสนุน พลเอก สุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี และนายก ฯ ยังให้สัมภาษณ์ว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญไม่ใช่เรื่องสำคัญเท่ากับการแก้ปัญหาภัยแล้ว ซึ่งยังผลให้การแก้ไขรัฐธรรมนูญล่าช้าและเป็นการบิดพลิ้วไปจากข้อตกลง และทางรัฐบาลพยายามเคลื่อนไหวเพื่อกีดกันมิให้เกิดการประชุมขึ้น เช่นการไม่ให้ กทม. นำรถสุขาภิบาลบริการผู้ชุมนุมประท้วงที่ท้องสนามหลวง การจัดคอนเสิร์ตต้านภัยแล้งในวันที่ 17 พ.ค. 35 ที่สนามกีฬากองทัพบก การเลื่อนเวลารายการโลกดนตรีเป็นเวลาบ่าย และจัดรถนำประชาชนที่ดู

ดนตรีไปดูคอนเสิร์ตต่อที่สนามกีฬากองทัพบก อีกทั้งนายกฯ ยังเดินทางไปตรวจภัย
แล้งที่จังหวัดน่านในวันนัดประชุมใหญ่อีกครั้งที่ท้องสนามหลวง ยังผลให้ประชาชน
จำนวนมากไม่พอใจการกระทำของรัฐบาลและเข้าร่วมการชุมนุมประท้วงที่ท้อง
สนามหลวงในวันที่ 17 พ.ค.35 ซึ่งจัดขึ้นโดยกลุ่มสมพันธ์ประชาธิปไตย อันเป็น
ผลให้เกิดวิกฤตการณ์ในเวลาต่อมา

การอภิปรายบนเวทีได้เริ่มขึ้นเมื่อเวลาประมาณ 16.00 น. มีประชาชน
เข้ามาร่วมฟังคำปราศรัยจากทั่วทุกสารทิศจนถึงเวลา 19.00 น. ประมาณเกือบ
สองแสนคน ในเวลา 21.00 น. พลตรี จำลอง ศรีเมือง หนึ่งในผู้นำสมพันธ์
ประชาธิปไตย ได้ตัดสินใจนำประชาชนนับแสนคนเคลื่อนขบวนไปที่ทำเนียบรัฐบาล
ในขณะที่ทหารและตำรวจได้เตรียมการสกัดกั้นไว้ที่จุดสำคัญต่าง ๆ ด้วยริ้วลวด
หนาม ด้วยกำลังแรงของคนหนุ่มมากจึงสามารถฝ่าริ้วลวดหนามที่สกัดไว้ที่สะพาน
ผ่านฟ้าไปได้พร้อมกับขว้างปาใส่ตำรวจ จนทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจตัดสินใจสกัดกั้น
ด้วยกลยุทธ์ต่าง ๆ กลุ่มชนบางกลุ่มสามารถฝาด่านสกัดเข้าไปเผาทำลายทรัพย์สิน
ของทางราชการ ทั้งรถยนต์ รถดับเพลิง สถานีตำรวจนางเลิ้ง กองกำกับการเด็ก
และเยาวชน อย่างไรก็ตาม กลุ่มคนส่วนใหญ่ยังคงถูกตรึงไว้บริเวณสะพานผ่านฟ้า
ภายใต้การนำของ พลตรี จำลอง ศรีเมือง ยาวจนถึงอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย และ
ตั้งเวทีปราศรัยขึ้นอีกครั้งนั้น ขณะเดียวกันทางราชการเริ่มออกประกาศเป็นระยะ ๆ
เริ่มจากเวลา 22.00 น. ว่า พลตรี จำลอง ศรีเมือง ได้นำประชาชนเคลื่อนย้าย
และมีการขว้างปาทำร้ายเจ้าหน้าที่ตำรวจ ขอให้ประชาชนที่ไม่เกี่ยวข้องเดินทาง
กลับ เวลา 23.35 น. มีประกาศใจความว่ากลุ่มผู้ชุมนุมนำโดย พลตรี จำลอง
ศรีเมือง ได้ก่อความรุนแรงจนทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดับเพลิงบาดเจ็บทางราชการ
จำเป็นต้องสกัดกั้นผู้ชุมนุมที่บริเวณสะพานผ่านฟ้า และเวลา 23.40 น. มี
ประกาศอีกฉบับแจ้งว่า เจ้าหน้าที่จำเป็นต้องฉีดโฟมสกัดเพื่อมิให้ผู้ชุมนุมเข้าทำลาย
เครื่องกีดขวาง จากนั้นได้มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและการห้ามชุมนุมเกิน
10 คน ของกองกำลังรักษาพระนคร ประมาณ 03.05 น. โทรทัศน์รวมการ
เฉพาะกิจแห่งประเทศไทย ได้ประกาศว่า ทางทหารจำเป็นต้องกวาดล้างผู้ก่อความ
ไม่สงบอย่างเด็ดขาด จึงขอให้ประชาชนกลับบ้านโดยเร็ว แต่ทั้งนี้จะใช้ความนุ่ม
นวลอย่างถึงที่สุด เวลา 03.15 น. ได้มีประกาศว่า พลตรี จำลอง ศรีเมือง

และผู้ก่อการจลาจลได้ทำลายรถและเผาสถานีตำรวจเขาทอง กองกำกับการ
สวัสดิภาพเด็กและเยาวชน และสถานีตำรวจนางเลิ้ง ทางกรมจำเป็นต้องเร่ง
ระงับความรุนแรงโดยเร็ว เวลา 04.00 น. โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจออก
ประกาศว่ากำลังของทางราชการได้เข้ากวาดล้างผู้ก่อความไม่สงบแล้ว ขอให้
ประชาชนอย่าเดินทางเข้าไปในบริเวณสะพานผ่านฟ้าและอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย
อย่างเด็ดขาด

การตัดสินใจสลายกลุ่มชนที่ก่อความรุนแรง ทำลายสถานที่ราชการและ
ทำร้ายเจ้าหน้าที่ ในเวลา 04.00 น. ของวันที่ 18 พ.ค. 35 หลังการประกาศ
สถานการณ์ฉุกเฉินในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เวลา 05.50 น.
พลตรี ประภาส ศกุนตนาถ อ่านแถลงการณ์ของรัฐบาลเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
ว่า รัฐบาลพยายามระงับไม่ให้เกิดกลุ่มบุคคลไม่หยุดการกระทำจึงจำเป็นต้อง
ใช้มาตรการเด็ดขาดเพื่อระงับเหตุเพื่อให้สถานการณ์กลับสู่ปกติโดยเร็ว ต่อมา
เวลา 06.05 น. พลตรี ประภาส ศกุนตนาถ ได้อ่านคำชี้แจงของกองกำลังรักษา
พระนครว่า ขณะนี้เกิดการจลาจลและรัฐบาลประกาศภาวะฉุกเฉิน จึงขอความ
ร่วมมือจากประชาชนให้อยู่กับบ้านในวันที่ 18 พ.ค. 35 เพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้ารักษา
ความสงบเรียบร้อยได้อย่างรวดเร็วและไม่เกิดความสับสน

ในเวลาประมาณ 14.00 น. พลเอก สุจินดา คราประยูร
นายกรัฐมนตรี แถลงทางสถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจ โดยถ่ายทอดวิทยุและ
โทรทัศน์ทั่วประเทศถึงการชุมนุมที่เกิดขึ้นและชี้แจงการใช้กำลังอย่างรุนแรง โดย
ให้สัญญาว่าจะเร่งดำเนินการทุกทางเพื่อให้สถานการณ์เข้าสู่ความสงบเรียบร้อย
โดยเร็วที่สุด ต่อมาเวลา 05.05 น. กำลังทหารได้ทำการสลายกลุ่มผู้ชุมนุมโดย
การยิงปืนขึ้นฟ้า จากนั้นได้มีทหารกลุ่มหนึ่งเข้าจับกุม พลตรี จำลอง ศรีเมือง
และต้อนแกนนำผู้ชุมนุมและประชาชนขึ้นรถยี่เอ็มซี เวลา 15.58 น. ทางกรมได้
ออกประกาศเพื่อให้ทราบว่าได้สลายกลุ่มผู้ก่อการจลาจลโดยไม่เสียเลือดเนื้อ ขอ
ให้ประชาชนอย่าเข้าไปในบริเวณดังกล่าว

ต่อมาเวลา 17.00 น. ได้มีการเข้าสลายกลุ่มผู้ชุมนุมอีกครั้งในบริเวณ
อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย โดยพยายามเคลียร์พื้นที่ถนนราชดำเนินให้สามารถสัญจร

ไปมาได้ตามปกติ แต่ก็ยังไม่สามารถควบคุมพื้นที่ได้ทั้งหมด ประชาชนยังคงทยอยมารวมตัวกันอีกครั้งหน้ากรมประชาสัมพันธ์และสนามหลวง มีการเผาธูปและยึดรถเมล์จากที่ต่าง ๆ เพื่อนำมาประชันหน้ากับกำลังทหาร

สถานการณ์ได้ทวีความตึงเครียดเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากกลุ่มผู้ชุมนุมขาดผู้นำและกำลังทหารได้โอบประชิดวงล้อมผู้ชุมนุม ทหารได้ยิงปืนขึ้นฟ้าเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ผู้ชุมนุมแตกถอยหนีออกไป เวลา 23.00 น. ฝูงชนจำนวนหนึ่งได้บุกเข้ายึดกรมประชาสัมพันธ์และกองสลากกินแบ่งรัฐบาลพร้อมกับจุดไฟเผาและทำลายสิ่งของ ขณะเดียวกันได้มีกลุ่มมอเตอร์ไซด์จำนวนหนึ่งตระเวนตามจุดต่าง ๆ และก่อการจลาจลที่กรุงเทพมหานคร

เวลา 05.00 น. ของวันที่ 19 พ.ค.35 เจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจจึงต้องตัดสินใจเข้าเคลียร์พื้นที่อย่างเด็ดขาด พร้อมกับสลายและจับกุมฝูงชนที่หน้ากรมประชาสัมพันธ์และในโรงแรมรอยัล เวลา 05.35 น. สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 รายงานการปะทะกันที่สถานีรถไฟหัวลำโพงและมีการระเบิดบริเวณด้านหลังสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 เป็นเหตุให้จานดาวเทียมและรถโมบายเสียหาย ต่อมาเวลา 06.40 น. มีรายงานข่าวด่วนพิเศษเกี่ยวกับการเผากองสลากกินแบ่งรัฐบาล กรมประชาสัมพันธ์ และกรมสรรพากร รวมทั้งรายงานว่ามีแก๊งค์รถมอเตอร์ไซด์ที่ก่อวุ่นที่กรุงเทพมหานคร พร้อมกับประกาศห้ามประชาชนเข้าไปในบริเวณดังกล่าว เพราะจะเป็นการขัดขวางการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่ทำการรักษาความสงบอย่างเด็ดขาด เวลา 09.50 น. โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจได้ประกาศว่า กลุ่มผู้ชุมนุมมีการนำรถเมล์มาใช้เป็นเครื่องมือก่อการจลาจล

ภายหลังการสลายชุมนุม กำลังทหารได้จับกุมผู้ชุมนุมไปคุมขังที่โรงเรียนพลตำรวจบางเขนและเรือนจำลาดยาว อย่างไรก็ตามสถานการณ์ในกรุงเทพมหานครยังคงตึงเครียดอยู่ เพราะมีการชุมนุมของประชาชนเป็นกลุ่มย่อย ๆ และเริ่มมีการชุมนุมที่หน้ามหาวิทยาลัยรามคำแหง เวลา 20.20 นช มีรายงานข่าวจากทางราชการแจ้งว่า มีกลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงได้ทำการปล้นร้านปืนที่วังบูรพาและเกิดการปะทะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับบาดเจ็บทั้งสองฝ่าย ต่อมาเวลา 22.15 น. โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจได้ออกประกาศของกองกำลังรักษาพระนครว่า ขณะนี้ได้

มีการชุมนุมกันหน้ามหาวิทยาลัยรามคำแหง พร้อมกับรถจักรยานยนต์ 150 คัน
ผู้ชุมนุมได้ปิดกั้นถนนรามคำแหง-บางกะปิ

วันที่ 20 พ.ค. 35 เวลา 09.00 น. มีการประชุมคณะรัฐมนตรีที่กอง
กำลังรักษาพระนคร ขณะเดียวกันองคมนตรี ประกอบด้วย นายสัญญา ธรรมศักดิ์
พลอากาศเอก สิทธิ เศวตศิลา และบุคคลอื่น ๆ ได้เดินทางไปประชุมที่บ้านสี่เสา
เทเวศร์ของ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เวลา 10.00 น. พลเอก สุจินดา
คราประยูร นายกฯ ได้เรียกหัวหน้าพรรคการเมืองร่วมรัฐบาลไปหารือกันที่
กองกำลังรักษาพระนคร หลังจากนั้นนายกฯ ได้เดินทางมายังท่าเนียบ ฯ เพื่อ
ชี้แจงแก่ประชาชนทางโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจ

เวลา 12.55 น. โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจได้ออกประกาศของกอง
กำลังรักษาพระนครให้ขยายเวลาเดินรถยนต์โดยสารถึง 20.00 น. พร้อมทั้งขอ
ให้ประชาชนอย่าออกจากบ้าน และในเวลา 16.00 น. มีข่าวด่วนพิเศษแจ้งว่า มี
การชุมนุมบริเวณอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย และมีการเผาธงของ กทม. จากนั้น
กองกำลังรักษาพระนครได้ออกประกาศว่า ผู้ก่อการจลาจลได้ปล่อยข่าวว่า รัฐบาล
จับในหลวงควบคุมไว้และปฏิเสธว่าไม่เป็นความจริง ขอให้ประชาชนอย่าหลงเชื่อ
และจะจัดการกับผู้ก่อการจลาจล

เวลา 19.25 น. มีคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 337/2535 เรื่องห้าม
บุคคลออกจากเคหสถานในช่วงเวลา 21.00 น.-04.00 น. ยกเว้นเจ้าหน้าที่
ทหารตำรวจในเครื่องแบบ ผู้เจ็บป่วยและผู้นำผู้เจ็บป่วยส่งโรงพยาบาล เอกอัคร
ราชทูตและผู้ติดตาม

เวลา 21.18 น. มีการปิดถนนราชวิถี ถนนหลานหลวง และถนน
ราชดำเนิน พร้อมทั้งเพิ่มกำลังทหารมากขึ้น กลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงที่มหาวิทยาลัยราม
คำแหงถูกทหารจำนวนมากปิดล้อมไว้ทุกด้าน

ในช่วงเวลานั้น ได้มีข่าวลือเกิดขึ้นมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ
ปะทะกันของกองกำลังทหารที่จงรักภักดีต่อ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ อดีต
นาชกรัฐมนตรี กับกำลังทหารของ พลเอก สุจินดา คราประยูร โดยมีข่าวลือมา
เป็นระยะ ๆ ว่ามีกำลังทหารจากนครราชสีมา ลพบุรี กองทัพภาคที่ 4 กำลังเดิน
ทางเข้ามากรุงเทพฯ มีการปะทะกันที่บริเวณรับสิน

เวลา 21.30 น. นายสัญญา ธรรมศักดิ์ ประธานองคมนตรี และ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ รัฐบุรุษและองคมนตรี ได้นำ พลเอก สุจินดา คราประยูร และ พลตรี จำลอง ศรีเมือง เข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชวังสวันจิตร์ลด้า หลังการเข้าเฝ้าประมาณ 30 นาที บรรดานายทหารระดับสูงของกองทัพบกพร้อมด้วย พลเอก สุจินดา ฯ และ พลตรี จำลอง ฯ ได้เดินทางไปที่กองกำลังรักษาพระนครเพื่อบันทึกเทปการแถลงข่าวร่วมกัน และในเวลา 22.00 น. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยทั้งภาค เอ.เอ็ม. และ เอฟ.เอ็ม. และสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ของกรมประชาสัมพันธ์ได้เริ่มเปิดเพลงพระราชนิพนธ์ และประกาศให้สถานีวิทยุและโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจเตรียมการถ่ายทอดสัญญาณการประกาศข่าวสำคัญ จนกระทั่งเวลา 23.40 น. จึงเริ่มมีการให้ถ่ายทอดสัญญาณแพร่ภาพ การเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งมีกระแสพระราชดำรัสแก่พลเอกสุจินดา ฯ และ พลตรี จำลอง ฯ มีใจความสรุปว่า พระองค์มีความห่วงใยในเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น โดยการเผชิญหน้ากันของทั้งสองฝ่าย ที่มีแต่ผู้แพ้ไม่มีผู้ชนะ และผู้แพ้คือประเทศชาติและประชาชนชาวไทย ดังนั้นจึงขอร้องให้ทั้งสองฝ่ายหันหน้าเข้าหากัน เลิกการเผชิญหน้ากันและร่วมกันปรึกษาหารือเป็นตัวแทนของทุกฝ่ายในการแก้ปัญหาและสร้างประเทศชาติ

2.2.2 การรายงานเหตุการณ์เพื่อการปฏิบัติจิตวิทยาด้านการทหาร

ในช่วงก่อนวิกฤติการณ์ สถานีวิทยุฯ ในเครือกองทัพบกพยายามเสนอข่าวที่สอดคล้องกับความต้องการของฝ่ายรัฐบาลที่ไม่ต้องการให้มีการชุมนุมประท้วงนอกสภาเพื่อตัดค่าน พล.อ. สุจินดา ฯ เป็นนายกรัฐมนตรีและเรียกร้องให้แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสภาผู้แทนราษฎร รวมถึงการโต้แย้งข่าวที่ออกมาในช่วงนั้นที่ว่า รัฐบาลปิดกั้นข่าวสาร โดยให้สื่อของรัฐเป็นเครื่องมือ และไม่มีการเสนอความเคลื่อนไหวของพรรคฝ่ายค้าน แต่เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปจนไม่สามารถแก้ไขปัญหาในรัฐสภา ตามที่ฝ่ายรัฐบาลต้องการได้ เหตุการณ์ลุกลามออกไปกลายเป็นวิกฤติการณ์ที่ฝ่ายรัฐบาลและทหารเข้าไปปราบปรามผู้ชุมนุมประท้วงในระหว่างวันที่ 17-20 พ.ค. 35 นั้น สถานีวิทยุกระจายเสียงในเครือกองทัพบก

ได้ใช้ปฏิบัติการจิตวิทยาโดยการแสดงบทบาทในการชี้แจงเพื่อแสดงความชอบธรรมในการปราบปรามผู้ก่อความไม่สงบอย่างเด็ดขาด เพื่อควบคุมสถานการณ์ รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในการปกครองภายใต้การนำของ พลเอก สุจินดา คราประยูร มีการรายงานการปฏิบัติการของรัฐบาลที่ตอกย้ำในประเด็นที่ไม่เกิดความรุนแรง มีการบิดเบือนข้อเท็จจริงบางประการของผู้ชุมนุม เช่น กล่าวว่าคุณมประท้วงเป็นกลุ่มบุคคลที่ไม่หวังดี มีเจตนาก่อการจลาจล รวมทั้งการประกาศโจมตี พลตรีจำลอง ศรีเมือง ผู้นำการชุมนุม การรายงานเหตุที่เกิดขึ้นแต่เฉพาะส่วนที่เป็นความเสียหายแก่ทรัพย์สินของทางราชการ และการทำร้ายเจ้าหน้าที่จนได้รับบาดเจ็บ การก่อความไม่สงบครั้งนี้ถือว่าเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ โดยลุกลามถึงขั้นจลาจล ยังความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินของทางราชการจำนวนมาก สถานีวิทยุฯ ในเครือข่ายกองทัพบกจึงออกประกาศชี้แจงแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้น แสดงความชอบธรรมในการปราบปรามผู้ก่อความไม่สงบโดยใช้กำลังทหารอย่างเด็ดขาด มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อควบคุมสถานการณ์โดยใช้กำลังที่ถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนั้นยังมีคำแถลงของ พ.อ. บัญชร ชวาลศิลป์ ผู้แทนกองกำลังฯ ชี้แจงถึงเหตุการณ์ปะทะกันว่า มีการใช้อาวุธเท่าที่จำเป็นเพื่อระงับและป้องกันตัว และยังมีคำปราศรัยของนายกรัฐมนตรียิ่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อให้ประชาชนเข้าใจว่า รัฐบาลสามารถควบคุมสถานการณ์ได้เรียบร้อยอย่าได้หลงเชื่อข่าวลือ ดังจะเห็นได้จากข่าวของส่วนผลิตราชการและข่าวกองทัพบก ในช่วงวันที่ 17-20 พ.ค. 35 ต่อไปนี้

- พลโท ยุทธนา คำดี รองเสนาธิการทหารบก กล่าวถึงการที่มีประชาชน กลุ่มแรงงานขอใช้สนามกีฬากองทัพบกจัดงานวันมทรมดนตรีสามัคคีสู้ภัยแล้งขึ้นในเย็นวันที่ 17 พ.ค. 35 ที่มีการมองกันว่าเป็นการดึงประชาชนไม่ให้นำร่วมชุมนุมประท้วงที่ท้องสนามหลวงว่า การจัดงานดังกล่าวเพื่อความสามัคคีไม่เกี่ยวกับการดึงประชาชน (17 พ.ค. 35)

- พลเอก อิศระพงศ์ หนูนภักดิ์ ผู้บัญชาการทหารบก กล่าวภายหลังจากการเป็นประธานในพิธีปิดงานสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา เนื่องในวันวิสาขบูชา ประจำปี 2535 เกี่ยวกับเรื่องทางกองทัพบกจัดงาน "วันมทรมดนตรี

สามัคคี - สู้ภัยแล้ง" ณ สนามกีฬากองทัพบกในวันนี้ (17 พ.ค.35) ว่าเป็นการจัดมีอบชนมีอบ เรื่องนี้ทางกรมแรงงานได้มาขอจัดงานครั้งนี้เพื่อช่วยภัยแล้งแก่พี่น้องประชาชนทั่วประเทศ ไม่เกี่ยวกับกองทัพบก (17 พ.ค.35)

- พันเอก บัญชร ชวาลศิลป์ ผู้ช่วยเลขาธิการกองทัพบก ในฐานะผู้แทนกองกำลังรักษาพระนคร ซึ่งแจ้งถึงเหตุการณ์ปะทะกันของกลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงกับเจ้าหน้าที่บ้านเมืองเมื่อคืนวันที่ 17 พ.ค.35 ว่า ผู้ชุมนุมได้เริ่มเคลื่อนตัวจากท้องสนามหลวง เมื่อเวลา 21.00 น. เพื่อจะไปยังบริเวณทำเนียบรัฐบาล กองกำลังรักษาพระนคร ได้นำริ้วลวดหนามกั้นบริเวณสะพานผ่านฟ้า เพื่อสกัดกัน เพราะเป็นการเคลื่อนย้ายเข้าในเขตพระราชฐานในยามวิกาล และเพื่อป้องกันไม่ให้เจ้าหน้าที่และกลุ่มผู้ชุมนุมเกิดการเผชิญหน้ากันรุนแรง แต่ผู้ชุมนุมพยายามข้ามสิ่งกีดขวาง เจ้าหน้าที่จึงฉีดน้ำเพื่อสกัดกัน กลุ่มผู้ชุมนุมได้ผ่านริ้วลวดหนามมาได้และทำลายรถดับเพลิง กลุ่มหนึ่งได้เคลื่อนที่ไปยังสะพานมิตรวาฬ และช่วยเจ้าหน้าที่ มีการใช้ระเบิดเพลิงปา กลุ่มผู้ชุมนุมอีกกลุ่มหนึ่งได้ยึดสถานีตำรวจดับเพลิง ภูเขาทอง และสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง พร้อมทั้งเผาและทำลายทรัพย์สิน รถดับเพลิง และรถตำรวจเสียหาย และเอาทรัพย์สินและอาวุธปืนไปจำนวนหนึ่ง ซึ่งเหตุการณ์ได้รุนแรงขึ้น ในขณะที่กำลังของเจ้าหน้าที่ไม่ได้โต้ตอบแต่อย่างใด จากนั้นเวลา 00.30 น. ของวันที่ 18 พ.ค.35 รัฐบาลจึงตัดสินใจประกาศภาวะฉุกเฉิน และในเวลา 12.00 น. กลุ่มผู้ชุมนุมได้เผาสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง และปล่อยตัวผู้ต้องหาออกไปหมด จนกระทั่งเวลา 03.00 น. กองกำลังรักษาพระนครได้เคลื่อนกำลังเข้าสลายกลุ่มผู้ชุมนุม อย่างไรก็ตามการดำเนินการของกองกำลังในเรื่องความรุนแรงเป็นไปตามความจำเป็นเท่านั้น จนกระทั่งเวลา 09.00 น. ท่าทีของประชาชนที่ร่วมชุมนุมได้ผ่อนคลายความรุนแรงลง (18 พ.ค.35)

- จากการที่กลุ่มผู้ชุมนุมคัดค้านนายกรัฐมนตรี ได้รวมตัวกันขึ้นอีกเมื่อเย็นวันที่ 17 พ.ค.35 ณ ท้องสนามหลวง ขณะนี้กลุ่มผู้ชุมนุมยังคงรวมตัวกันบริเวณสะพานผ่านฟ้า ถนนราชดำเนินและยังไม่มีที่ท่าว่าจะยุติการชุมนุม แม้ว่าทางราชการจะพยายามไม่ใช้ความรุนแรงเพื่อให้เหตุการณ์ต่าง ๆ ยุติลงด้วยความ

เรียบร้อย แต่กลุ่มผู้ชุมนุมนอกจากจะเรียกร้องในสิ่งที่ขัดกับหลักกฎหมายของบ้านเมืองแล้ว ยังสร้างความเสียหายต่อทรัพย์สินของทางราชการและสร้างปัญหาการจราจรติดขัดอย่างมาก สร้างความเดือดร้อนจนทางราชการจำเป็นต้องประกาศภาวะฉุกเฉินในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตั้งแต่เวลา 00.30 น. วันที่ 18 พ.ค. 35 รวมทั้งประกาศให้หยุดราชการ ตั้งแต่ 18-20 พ.ค. 35

นอกจากนั้นการกระทำของกลุ่มผู้ชุมนุมยังมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การลงทุนของชาวต่างชาติ และก่อให้เกิดความสับสนในการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชนทั่วไป การติดต่อสื่อสารต้องหยุดชะงัก ทางราชการจึงขอให้ประชาชนที่ชุมนุมอยู่ในขณะนั้นยุติการชุมนุมโดยเร็ว เพื่อเห็นแก่ความสงบสุขของบ้านเมืองและผลประโยชน์ของประเทศชาติ ขอให้ประชาชนที่ไม่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ดังกล่าว กลับที่พักอาศัยและติดตามฟังประกาศของทางราชการต่อไป (18 พ.ค. 35)

- พันเอก บัญชร ชวาลศิลป์ ผู้ช่วยเลขานุการกองทัพบก กล่าวเกี่ยวกับการยุติเหตุการณ์ผู้ก่อการจลาจลที่สะพานผ่านฟ้า คงจะพูดจาทำความเข้าใจกันได้ ภาระหน้าที่ขณะนี้คือ การพยายามสลายผู้ชุมนุมที่เหลืออยู่ สำหรับพื้นที่กองสนามหลวงนั้นไม่ได้ห้ามประชาชนเข้าไป แต่ห้ามเฉพาะบริเวณที่มีผู้ชุมนุมคือ บริเวณสะพานผ่านฟ้า อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ซึ่งไม่อยากจะให้ประชาชนที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไป นอกจากนั้นยังยอมรับว่ามีการใช้อาวุธในบางจุดแต่เป็นไปเพื่อระงับและเป็น การป้องกันตัวเท่านั้น (18 พ.ค. 35)

- การดำเนินการของฝ่ายรัฐบาลเพื่อสลายการชุมนุมของกลุ่มผู้ก่อการจลาจลบริเวณอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยถึงสะพานผ่านฟ้า ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้วโดยกองอำนาจการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ได้ออกประกาศเมื่อเวลา 15.55 น. ว่า กองอำนาจการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ โดยกองกำลังรักษาพระนคร กองกำลังทหารบก กองกำลังทหารเรือ กองกำลังทหารอากาศ กองกำลังตำรวจ และกองกำลังพลเรือน ได้จัดกำลังเข้าสลายการชุมนุมไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงขอให้ประชาชนอย่าได้ผ่านเข้าไปในบริเวณดังกล่าว เพื่อที่เจ้าหน้าที่จะได้ดำเนินการเคลียร์พื้นที่ให้เรียบร้อย (18 พ.ค. 35)

- บทความของฝ่ายกิจการพลเรือน ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก
เรื่อง ถึง...ประชาชนผู้รักสันติวิธี

- ชาวจากกองกำลังรักษาพระนครว่าเมื่อเข้าวันที่ 19 พ.ค.35
เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถจับกุมขบวนการโจรก่อการจลาจลด้วยรถจักรยานยนต์ได้
แล้ว ขณะนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจกำลังกวาดล้างจับกุมโจรก่อการจลาจลด้วยรถจักรยาน
ยนต์อีกประมาณเกือบร้อยคน ยิ่งไปกว่านั้นกองกำลังพลเรือน ตำรวจ ทหาร ได้
เข้าจับกุมผู้ก่อการจลาจลบริเวณหน้าโรงแรมรอยัลได้แล้วประมาณ 700 คน และ
กำลังทำการสอบสวนอยู่ในขณะนี้ โดยมีพลชนพี่น้องผู้รักชาติซึ่งเฝ้าดูเหตุการณ์อยู่
ในบริเวณนั้น มิได้เข้าขัดขวางช่วยเหลือผู้ก่อการจลาจลเหล่านั้นแต่ประการใด กับ
ได้ให้กำลังใจและอำนวยความสะดวกให้แก่เจ้าหน้าที่ กองกำลังพลเรือน ตำรวจ
ทหารเป็นอย่างดี (19 พ.ค.35)

- จากสภาพความเสียหายของทรัพย์สินของทางราชการและ
สาธารณสมบัติซึ่งเกิดจากการกระทำของขบวนการโจรก่อการจลาจล นับตั้งแต่มิ
มีการชุมนุมประท้วงจนลุกลามเป็นการก่อความวุ่นวายและจลาจลอยู่ในขณะนี้ ผู้สื่อ
ข่าวของส่วนผลิตรายการและข่าวฯ ได้ไปสอบถามความเห็นของประชาชนทั่วไป
ที่อาศัยอยู่ใกล้พื้นที่เสียหายและผู้สัญจรไปมา ได้รับความเห็นเป็นไปในทำนองเดียวกัน
กันว่า เหตุการณ์เช่นนี้ไม่น่าจะเกิดขึ้นในบ้านเมืองของเรา ทุกคนเป็นพี่น้องกัน
และทรัพย์สินที่เสียหายนั้นก็ เป็นสมบัติของทุกคนในชาติ ซึ่งได้มาจากเงินภาษีอากร
ของเราทุกคน

ผู้เห็นเหตุการณ์ยึดรถโดยสารของ ขสมก. กล่าวว่ามีสติสลดใจ
กับการกระทำดังกล่าว ทำให้เกิดความเดือดร้อนกับ ขสมก. ขณะยึดรถนั้นผู้ก่อการ
จลาจลใช้วิธีข่มขู่และบังคับกระทำการด้วยความอีกเหิมคะนอง มีพวกแก๊งค์มอเตอร์
ไซด์กวนเมืองเข้าร่วมปฏิบัติการด้วย อีกทั้งยังให้ความเห็นอีกว่า ประชาชนผู้รัก
บ้านเมืองควรช่วยกันเป็นหูเป็นตาในการรักษาความสงบเรียบร้อย หากมีบุตรหลาน
ควรตักเตือนและกำชับไม่ให้เข้าไปร่วมในเหตุการณ์หรือเข้าไปในพื้นที่ที่มีเหตุการณ์
รุนแรง

ส่วนผู้ที่สัญจรผ่านบริเวณวงเวียนใหญ่ ได้เห็นความเสียหายจากการกระทำของขบวนการโจรผู้ก่อการจลาจล โดยมีป้อมตำรวจและตึ๋ยามถูกเผาสูญเสีย ตู๋โทรทัศน์สาธารณะ สัญญาณไปจราจรหลายแห่งถูกทำลาย กล่าวกับผู้สื่อข่าวว่า เป็นการกระทำของผู้ไร้สติยังคิดโดยไม่คิดถึงความเสียหายที่เกิดขึ้น จึงขอฝากมายังผู้ที่อาจจะกระทำโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ว่า โปรดยั้งคิดไตร่ตรองถึงการกระทำและผลเสียหายที่เกิดขึ้นด้วย ควกลเลิกการกระทำใด ๆ ที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อบ้านเมืองและออกไปให้พ้นจากพื้นที่ที่มีเหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้น เพื่อเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยจะได้ดำเนินการให้เกิดความสงบเรียบร้อยโดยเร็วต่อไป (19 พ.ค. 35)

- กองกำลังรักษาพระนครแจ้งว่า เนื่องจากผู้ก่อการจลาจลได้ใช้วิธีปล่อยข่าวลืออย่างกว้างขวางให้ประชาชนเกิดความสับสนและเข้าใจผิด เช่นในขณะนี้ได้จัดส่งโทรสารไปยังประชาชนตามอาคารบ้านเรือน กล่าววาตพิงถึงสถาบันสูงสุด อันเป็นที่เคารพบูชาเพื่อผลความเชื่อถือ ศรัทธาทางการเมืองในฝ่ายของตน จึงขอยืนยันต่อพี่น้องประชาชนให้ทราบว่ ข่าวทางโทรสารดังกล่าวเป็นความเท็จมิได้เป็นความจริง แต่เป็นวิธีการสกปรกที่ผู้ก่อการจลาจลได้สร้างสถานการณ์ขึ้นเท่านั้น (19 พ.ค. 35)

- กองกำลังรักษาพระนครแจ้งว่า เนื่องจากผู้ก่อการจลาจลและกลุ่มโจรจักรยานยนต์ได้ก่อวินาศกรรมและทำลายทรัพย์สินของทางราชการและประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครอยู่ในขณะนี้ ดังนั้นเพื่อปกป้องและพิทักษ์รักษาประชาชนผู้บริสุทธิ์ รวมทั้งสถานที่ราชการต่าง ๆ จากการกระทำของผู้ก่อการจลาจล โดยเฉพาะกลุ่มโจรจักรยานยนต์ กองกำลังรักษาพระนครได้จัดกำลังทหารจากกองกำลังทหารบก กองกำลังทหารเรือ และกองกำลังทหารอากาศ เข้าเสริมการปฏิบัติเคียงบ่าเคียงไหล่กับเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกสถานี รวม 32 สถานี นอกจากนั้นยังได้เพิ่มกำลังให้กับจุดตรวจร่วมตำรวจ-ทหาร หากพี่น้องประชาชนได้พบเห็นการกระทำใด ๆ ของผู้ก่อการจลาจลและโจรจักรยานยนต์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ทรัพย์สิน ของทางราชการและของประชาชนดังกล่าว ให้แจ้งต่อสถานีตำรวจ จุดตรวจ หรือสายตรวจที่ใกล้ที่สุด เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการจับกุมอย่างรวดเร็วและทันท่วงที (19 พ.ค. 35)

- พันเอก บัญชร ชวาลศิลป์ ผู้ช่วยเลขาธิการกองทัพบก ในฐานะตัวแทนกองกำลังรักษาพระนคร ได้แถลงถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในวันที่ 18 พ.ค. 35 ว่า เมื่อเวลา 15.20 น. กองกำลังรักษาพระนครได้ควบคุมตัวผู้นำในการชุมนุมที่นำไปสู่ความรุนแรงในครั้งนี้ได้ ต่อมาเมื่อเวลา 18.00 น. ประชาชนได้เริ่มมาชุมนุมกันอีกครั้งหน้ากรมประชาสัมพันธ์และได้เข้าทำลายสถานที่ของทางราชการ จนกระทั่งเวลา 22.50 น. สถานการณ์ได้คลี่คลายลงไปบางส่วน แต่ยังมีมวลชนชุมนุมในบริเวณนั้นอีก ทั้งเป็นไปด้วยความรุนแรงและมีการทำลายทุกสิ่งทุกอย่างหน้า อาทิ รถประจำทาง สถานที่ราชการ รวมทั้งราษฎรที่อยู่ในบริเวณนั้นก็ถูกทำร้ายอย่างเจตนาด้วย เวลา 24.00 น. เหตุการณ์ได้ขยายความรุนแรงมากขึ้นโดยผู้ก่อความไม่สงบได้ทำลายป้อมตำรวจและที่ควบคุมสัญญาณไฟจราจรตามสี่แยกหลายแห่ง นอกจากนี้ยังได้ยึดรถบรรทุกน้ำมันจำนวน 2 คัน และนำเข้าประจันกับเจ้าหน้าที่ ซึ่งเจ้าหน้าที่มีความเป็นห่วงว่าอาจจะนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงเผาทำลายสิ่งปลูกสร้างบริเวณนั้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายจนไม่สามารถควบคุมได้ เพราะฉะนั้นเจ้าหน้าที่จึงมีความจำเป็นต้องใช้อาวุธ (19 พ.ค. 35)

- พลอากาศเอก เกษตร โรจนนิล ผู้บัญชาการทหารสูงสุดและผู้บัญชาการทหารอากาศ กล่าวถึงสถานการณ์ในขณะนี้ว่า ได้เข้าสู่ภาวะปกติแล้ว ส่วนมาตรการที่จะดูแลต่อไปนั้นจะมอบให้กระทรวงมหาดไทยและตำรวจเป็นผู้ดูแล แต่หากสถานการณ์ร้ายแรงขึ้นตนั้นก็เข้ามาดูแลต่อไป ส่วนทางกลุ่มผู้ก่อการจลาจลและผู้ถูกประกาศจับทั้ง 7 คนนั้น ก็ให้เป็นหน้าที่ของตำรวจที่จะเข้ามาสอบสวน ซึ่งก็คงมี นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ ที่จะถูกดำเนินคดี เพราะมีเอกสารระบุแน่นอนว่า ในส่วนของกระทรวงมหาดไทยยังไม่ทราบว่ามีหลักฐานซึ่งระบุว่าใครเป็นผู้ดำเนินการบ้าง รู้แต่ว่ามีคนในระดับสูงของพรรคการเมืองหลายคนที่อยู่ในข่ายก่อการจลาจล ซึ่งใครก็ตามที่ทำผิดกฎหมาย กระทรวงมหาดไทยก็คงจะจัดการตามกฎหมาย การก่อความไม่สงบในครั้งนี้เป็นขบวนการซึ่งเราพยายามทำให้เรียบร้อยที่สุด โดยใช้มาตรการที่นุ่มนวล แต่ผู้ก่อการจลาจลไม่เห็นแก่ความสงบเรียบร้อยของประเทศชาติและประชาชนจึงก่อความต่าง ๆ (20 พ.ค. 35)

- กองกำลังรักษาพระนครแจ้งว่า ขณะนี้สถานการณ์ได้คลี่คลายลงตามลำดับ ถนนทุกสายในกรุงเทพมหานครสามารถใช้สัญจรไปมาตามปกติแล้ว แต่อาจไม่สะดวกนักเนื่องจากไฟสัญญาณจราจรถูกทำลายโดยผู้ก่อการจลาจลหลายแห่ง ซึ่งเจ้าหน้าที่กำลังเร่งดำเนินการซ่อมแซมอยู่ สำหรับกำลังทหารนั้น บัดนี้ได้ถอนกลับที่ตั้งแล้วเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นที่กรมประชาสัมพันธ์และกรมสรรพากร เพื่อป้องกันทรัพย์สินของทางราชการ รวมทั้งเอกสารต่าง ๆ ที่หลงเหลืออยู่จากการถูกเผาทำลาย (20 พ.ค. 35)

- กองกำลังรักษาพระนคร ออกประกาศตอนเช้าวันที่ 20 พ.ค. 35 ว่า สถานการณ์โดยทั่วไปอยู่ในสภาพที่น่าพอใจ มีการชุมนุมของประชาชนจำนวนหนึ่งที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง แต่ไม่มีเหตุการณ์รุนแรงใด ๆ ซึ่งทางราชการกำลังหาทางชี้แจงทำความเข้าใจเพื่อให้ยุติการชุมนุมไว้ก่อน จนกว่าจะพ้นห้วงเวลาประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน และบ้านเมืองได้กลับสู่สภาวะปกติแล้ว (20 พ.ค. 35)

- กองกำลังรักษาพระนครแจ้งว่า เมื่อเวลาประมาณ 20.45 ค่ำวันที่ 19 พ.ค. 35 ได้มีกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบบุกเข้าไปในย่านถนนอนุสาวรีย์ พร้อมด้วยอาวุธปืนจำนวนหนึ่ง กลุ่มผู้ก่อการได้พังประตูร้านจำหน่ายปืนในย่านนั้น แต่ไม่สามารถเปิดประตูได้ ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รักษาการณ์อยู่ในบริเวณนั้นได้เข้าทำการปิดล้อมไว้ทุกด้านและพยายามควบคุมประกาศให้กลุ่มผู้ก่อการยุติการกระทำดังกล่าว ผู้ก่อการไม่สงบกลับใช้อาวุธปืนที่มีอยู่ยิงเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงใช้ปืนประจำกายยิงป้องกันตัว หลังจากนั้นกลุ่มผู้ก่อการไม่สงบได้ยอมวางอาวุธและมอบตัวกับเจ้าหน้าที่ จากการสอบสวนพบว่ากลุ่มผู้ก่อความไม่สงบได้รับบาดเจ็บจากการยิงต่อสู้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจหลายคน ซึ่งได้นำส่งโรงพยาบาลเพื่อให้การรักษายาบาลเป็นอย่างดีแล้ว (20 พ.ค. 35)

- สถานการณ์ชุมนุมจนถึงขณะนี้อยู่ในภาวะปกติสงบเรียบร้อย ประชาชนสามารถสัญจรไปมาได้โดยทั่วไป ส่วนการชุมนุมที่บริเวณมหาวิทยาลัยรามคำแหงยังคงมีกลุ่มผู้ชุมนุมอยู่จำนวนหนึ่งทำการปราศรัยคัดค้านนายกรัฐมนตรี แต่การชุมนุมยังอยู่ในความสงบเรียบร้อย กองกำลังรักษาพระนครได้ส่งกำลังเจ้าหน้าที่ติดตามสังเกตการณ์อยู่แล้ว (20 พ.ค. 35)

- คำปราศรัยของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ชี้แจงสถานการณ์ใน กรุงเทพมหานครให้ประชาชนทราบ เพราะว่ามีผู้ก่อการจลาจลได้พยายามปล่อยข่าวลือในเรื่องต่าง ๆ เพื่อปลุกปั่นให้ประชาชนเข้าใจว่าประเทศชาตินั้นอยู่ในความไม่สงบ โดยเฉพาะจำนวนผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ที่ถนนราชดำเนินเมื่อวันที่ 18 พ.ค. 35 (20 พ.ค. 35)

จากผลการปฏิบัติการดังกล่าว สถานีวิทยุฯ ในเครือกองทัพบก ไม่สามารถลดความกดดันอันเกิดจากความวิตกกังวลของข่าวสาร ทำให้ไม่สามารถสลายการชุมนุมได้ตามแผนการใช้ปฏิบัติการจิตวิทยา เนื่องจากการรายงานข่าวทางสถานีวิทยุฯ ในเครือกองทัพบกไม่ได้ให้รายละเอียดเพียงพอ มีการปิดกั้นข่าวโดยนำเสนอแต่เหตุการณ์ความเคลื่อนไหวของรัฐบาล โดยเฉพาะวันที่ 17 พ.ค. 35 ซึ่งเหตุการณ์รุนแรงถึงขั้นมีการปะทะกัน กลับไม่มีการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทางสถานีวิทยุฯ ในเครือกองทัพบกในวันนั้น แต่ได้นำมารายงานข่าวในวันรุ่งขึ้นถึงสาเหตุที่ต้องใช้กำลังปราบปรามผู้ชุมนุมประท้วง นอกจากนั้นความล่าช้าในการนำเสนอข่าวสารทางวิทยุฯ ในเครือกองทัพบกและไม่ต่อเนื่องสมบูรณ์เพราะต้องผ่านการพิจารณากลั่นกรองหลายขั้นตอน รวมทั้งการขัดแย้งของข้อมูลข่าวสารเมื่อเทียบกับสื่อมวลชนอื่นเช่น หนังสือพิมพ์หรือเคเบิลทีวี ทำให้ประชาชนเกิดความวิตกกังวลและสับสนอลหม่าน ยิ่งข่าวสารหลังไหลมาเท่าใจ โอกาสที่ประชาชนจะสร้างภาพเหตุการณ์ให้บิดเบือนไปจากความเป็นจริงก็ยังมีมากขึ้น เกิดข่าวลือแพร่สะพัดทั่วไปจนกระทั่งนายกรัฐมนตรีต้องกล่าวคำปราศรัยชี้แจงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและขอให้อย่าหลงเชื่อข่าวลือ ขณะนี้สถานการณ์ได้เข้าสู่สภาวะปกติแล้ว ซึ่งก็ไม่สามารถทำให้ประชาชนเชื่อถือได้อีกต่อไป เมื่อประชาชนไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารตอบสนองอย่างเพียงพอจากสื่อของรัฐทำให้เกิดความกระหายใคร่รู้ข้อเท็จจริงจนต้องออกมาสังเกตการณ์ด้วยตนเองที่ถนนราชดำเนิน เป็นสาเหตุให้การชุมนุมยืดเยื้อและรุนแรงยิ่งขึ้น

2.3 ระบะการสลายวิกฤติการณ์ (21 - 24 พฤษภาคม 2535)

2.3.1 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ความขัดแย้งทางการเมืองของทั้งสองฝ่ายที่เกิดขึ้น ในช่วงที่ผ่านมาสามารถคลี่คลายลงได้อย่างรวดเร็ว ด้วยการแก้ไขรัฐธรรมนูญตามพระราชกระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานแก่ พลเอก สุจินดา คราประยูร และ พลตรี จำลอง ศรีเมือง ในกลางดึกของวันที่ 20 พ.ค. 35 ให้ทั้งสองฝ่ายร่วมกันแก้ไขปัญหบ้านเมืองตามวิถีทางประชาธิปไตย จากกระแสพระราชดำรัสดังกล่าวทำให้ พลเอก สุจินดา ฯ และ พลตรี จำลอง ฯ ออกมาแถลงร่วมกัน โดยนาย ฯ ขอรับที่จะให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญโดยเร็วที่สุด ส่วน พลตรี จำลอง ฯ ได้ขอให้ประชาชนร่วมมือกับทางราชการและรัฐบาล และฝ่ายค้านจะร่วมกันแก้ไขรัฐธรรมนูญในตอนเช้าวันที่ 21 พ.ค. 35 มีการปล่อยตัวผู้ที่ถูกจับกุมกว่า 3,000 คน จากโรงเรียนพลตำรวจนครบาลบางเขจ และเรือนจำลาดยาว

เวลา 11.00 น. พลตรี จำลอง ฯ ได้เดินทางไปยังรัฐสภาเพื่อพบประธานรัฐสภา และร่วมประชุมกับแกนนำพรรคฝ่ายค้านในการเตรียมการเพื่อแก้ปัญหาาร่วมกับพรรครัฐบาลตามแนวทางที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีกระแสพระราชดำรัสไว้

เวลา 12.00 น. มีประกาศจากกองกำลังรักษาพระนครยกเลิกประกาศห้ามออกจากเคหสถานในช่วงเวลา 21.00 น.-04.00 น. ขณะเดียวกัน พลเอก อิศระพงศ์ หนุนภักดี ผู้อำนวยการกองกำลังรักษาพระนครและผู้บัญชาการทหารบก ได้แถลงข่าวว่ามีผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์เพียง 40 คน และบาดเจ็บ 133 คน ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับบาดเจ็บ 103 คน ทหาร 201 คน

วันที่ 22 พฤษภาคม 2535 ตัวแทนของพรรคร่วมรัฐบาล 5 พรรค ได้ยื่นหนังสือต่อ ดร. อุกฤษ มงคลนาวิน เพื่อขอให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญใน 4 ประเด็น เหมือนกับที่ฝ่ายค้านต้องการ โดยไม่มีบทเฉพาะกาลเรื่องนายกรัฐมนตรีต้องมาจากการเลือกตั้ง โดยในการแถลงข่าวของตัวแทนพรรคฝ่ายรัฐบาล ได้มีการปะทะคารมกันอย่างหนักระหว่างพรรครัฐบาลกับนักข่าวในเรื่องความรับผิดชอบต่อการนองเลือดและเข่นฆ่าประชาชน

วันที่ 23 พฤษภาคม นายไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล เลขาธิการรัฐสภาได้อัญเชิญประกาศพระบรมราชโองการโปรดเกล้าแต่งตั้งให้ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ หัวหน้าพรรคความหวังใหม่เป็นผู้นำฝ่ายค้านอย่างเป็นทางการตามรัฐธรรมนูญ พลเอก สุจินดา คราประยูร ได้เข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อกราบบังคมทูลขอลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

วันที่ 24 พฤษภาคม 2535 มีการออกประกาศทางสถานีโทรทัศน์เกี่ยวกับพระราชกำหนดนิรโทษกรรมผู้กระทำความผิดทุกกรณีในเหตุการณ์ช่วงวันที่ 17-21 พฤษภาคม 2535 และในตอนสาย พลเอกสุจินดา ฯ ได้เดินทางไปเข้าเฝ้าสมเด็จพระสังฆราชที่วัดบวรนิเวศวิหาร หลังจากนั้นเวลาประมาณ 11.20 น. โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทยได้ออกแพร่ภาพเทปบันทึกคำปราศรัยของ พลเอก สุจินดา ฯ ที่ประกาศลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

2.3.2 การรายงานเหตุการณ์เพื่อประสานความเข้าใจและรักษา ดุลยภาพ

ในช่วงระยะหลังวิกฤติการณ์ สถานการณ์ได้เข้าสู่ภาวะปกติแล้ว ภายหลังจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานกระแสพระราชดำรัส แก่ พลเอก สุจินดา คราประยูร และ พลตรี จำลอง ศรีเมือง ให้ยุติความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้น เมื่อคืนวันที่ 20 พฤษภาคม 2535 บทบาทของสถานีวิทยุฯ ในเครื่องก้องทัพบกในช่วงนี้ก็คือ พยายามประสานความรักใคร่สามัคคีของชนในชาติ แก้ไขความผิดพลาดที่เกิดขึ้นด้วยการแสดงความรับผิดชอบต่อการเสียชีวิตของประชาชน เรียกร้องความเห็นใจว่า ทหารกระทำไปตามหน้าที่เพื่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ทั้งนี้เพื่อเป็นการรักษาดุลยภาพของสถาบันกองทัพ โดยเฉพาะการนำกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานแก่ พลเอก สุจินดา ฯ และ พลตรี จำลอง ฯ มาออกอากาศซ้ำ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้เกิดความสงบเรียบร้อย ด้วยพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงทำให้สถานการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นคลี่คลายลงได้อย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากข่าวของส่วนผลิตรายการและข่าวกองทัพบก ในช่วงเวลา 21-24 พ.ค.35 ต่อไปนี้

- แลกเปลี่ยนความร่วมมือระหว่าง พลเอก สุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรี และ พลตรี จำลอง ศรีเมือง โดยนายกฯ ยอมรับที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญโดยเร็ว และจะออกกฎหมายนิรโทษกรรมให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับ พลตรี จำลอง ศรีเมือง ได้ขอให้ประชาชนอย่าได้สนับสนุนผู้ที่ก่อความวุ่นวาย เพื่อให้สถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็วที่สุด (21 พ.ค.35)

- ผู้บังคับบัญชาาระดับสูง อาทิ พลอากาศเอก เกษตร โรจนนิล ผู้บัญชาการทหารสูงสุดและผู้บัญชาการทหารอากาศ, พลเอก อิศระพงศ์ หนุณภักดี ผู้บัญชาการทหารบก, พลเรือเอก วิเศษฐ์ การุณยวิช ผู้บัญชาการทหารเรือ พร้อมด้วย พลเอก วิโรจน์ แสงสนิท รองผู้บัญชาการทหารบก เสนาธิการทุกเหล่าทัพ และ พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ อธิบดีกรมตำรวจ ได้เดินทางมาตรวจเยี่ยมทหาร ตำรวจ ที่ปฏิบัติการณ์ในเหตุการณ์ชุมนุมคัดค้านที่สถานีตำรวจนครบาล นางเลิ้ง พร้อมทั้งกล่าววชมเชยทุกคนที่ปฏิบัติหน้าที่ดีที่สุดในเหตุการณ์ครั้งนี้ (21 พ.ค.35)

- ประกาศจากกองกำลังรักษาพระนคร ยกเลิกประกาศห้ามบุคคลในเขตกรุงเทพมหานคร ออกนอกเคหสถานระหว่าง 21.00 น.-04.00 น. เนื่องจากสถานการณ์ได้คลี่คลายลงแล้วสมควรให้ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครสามารถออกนอกเคหสถานได้ตามปกติ (21 พ.ค.35)

- พลอากาศเอก เกษตร โรจนนิล ผู้บัญชาการทหารสูงสุด และผู้บัญชาการทหารอากาศ กล่าวว่า แม้ขณะนี้เหตุการณ์จะสงบเรียบร้อยแล้วก็ตาม แต่ยังมีกลุ่มมอเตออร์ไซด์บางกลุ่มพยายามออกทำลายทรัพย์สินและก่อความไม่สงบในเขตกรุงเทพมหานคร จึงจำเป็นต้องคงกำลังที่รักษาการอยู่เพื่อปกป้องให้เกิดความสงบเรียบร้อย จากนั้นได้กล่าวถึงการรับผิดชอบต่อการเสียชีวิตของประชาชนในเหตุการณ์ครั้งนี้ว่า ประชาชนทั้งประเทศต้องรับผิดชอบร่วมกัน เพราะความไม่สงบที่เกิดขึ้นเกิดจากกลุ่มผู้ไม่หวังดีที่พยายามล้มล้างรัฐบาลซึ่งเข้ามาอย่างถูกต้องตามระบอบประชาธิปไตย ผู้ที่ตายไปนั้นมีทั้งผู้บริสุทธิ์และผู้ที่ไม่หวังดี ทหารและตำรวจพยายามปฏิบัติหน้าที่และระงับเหตุการณ์ด้วยความนุ่มนวล แต่ก็ถูกฝูงชนด่าและทำร้ายร่างกาย จึงต้องป้องกันตัวเอง ขอให้ทุกฝ่ายเห็นใจและเข้าใจเจ้าหน้าที่ด้วย (21 พ.ค.35)

- พลเอก อิศระพงศ์ หนุณภักดี ผู้บัญชาการทหารบก ในฐานะผู้บัญชาการกองกำลังรักษาพระนคร ซึ่งแจ้งจำนวนผู้เสียชีวิตในเหตุการณ์ชุมนุมประท้วงเมื่อ 17-20 พ.ค. 35 ว่า กองกำลังรักษาพระนครได้รับรายงานจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลทั่วกรุงเทพมหานครว่า มีกากระเสียชีวิต 40 คน บาดเจ็บ 133 คน สำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารบาดเจ็บ 103 คน บาดเจ็บสาหัส 23 คน และกล่าวต่อไปว่าขอให้ทุกคนอัญเชิญกระแสดพระราชาดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้เราหันหน้าเข้าหากันเพื่อให้ความสงบสุขกลับคืนมาโดยเร็ว นอกจากนี้ทางกองกำลังรักษาพระนครมีความเสียใจอย่างยิ่งต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และจะนำความสงบสุขมากรุงเทพมหานครและปริมณฑลให้เร็วที่สุด (21 พ.ค. 35)

- พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยกล่าวว่า การจะปล่อยตัวผู้ต้องหาซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการสอบสวน โดยให้ประกันตัวเองได้ไม่ต้องวางหลักทรัพย์ สำหรับเรื่องคนสูญหายไปนั้น เท่าที่ทราบจากผู้อำนวยการโรงพยาบาล 20 แห่ง และปลัดกระทรวงสาธารณสุข มียอดผู้เสียชีวิต 40 คน บาดเจ็บ 600 คน และกำลังรักษาตัวในโรงพยาบาล 130 คน

- บทความของส่วนผลิตรายการและข่าว เรื่อง ทำไม่ต้องใช้วิธีรุนแรง (21 พ.ค. 35)

- จากเหตุการณ์รุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างการชุมนุมประท้วงทางการเมืองเมื่อวันที่ 17-20 พ.ค. 35 ทำให้มีประชาชน เจ้าหน้าที่ของรัฐจำนวนหนึ่งได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต และมีทรัพย์สินของทางราชการและประชาชนทั่วไปได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก กระทรวงมหาดไทยจะเร่งดำเนินการแก้ไขและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้น และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งสำรวจความเสียหายของทรัพย์สินของทางราชการและเอกชน เพื่อบูรณะฟื้นฟูสภาพให้เร็วที่สุด (22 พ.ค. 35)

- พลอากาศเอก อนันต์ กลินทะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปฏิเสธกรณีที่มีผู้พบว่ามีศพผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ฉุกเฉินเป็นจำนวนมากและมีการนำศพไปไว้ที่อื่น ยอดที่ได้รับทราบมี 43 ราย การวิจารณ์เช่นนั้น

ไม่เป็นความจริง เป็นการปล่อยข่าวลือใส่ร้ายป้ายสีรัฐบาลหรือทหารให้เสื่อมเสีย และทำให้เสียภาพพจน์ของบ้านเมือง นอกจากนี้ผู้สื่อข่าวได้ถามถึงการที่สหพันธ์นักศึกษาเรียกร้องให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยลาออกเนื่องจากเป็นผู้ผลักดันให้เกิดเหตุการณ์ปราบปรามประชาชนว่า ตนยังไม่เห็นมีการร้องเรียนตน จึงไม่ลาออก ส่วนการที่มีการยิงกราดเข้าใส่ประชาชนนั้น ก็เพื่อเป็นการป้องกันตัว เพราะทหารได้รับคำสั่งไม่ให้ใช้อาวุธนอกจากตัวเองจะได้รับอันตราย (22 พ.ค. 35)

- พลอากาศเอก อนันต์ กลินทะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กล่าวถึงการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากสถานการณ์ฉุกเฉิน เมื่อวันที่ (21 พ.ค. 35) ว่า จำนวนผู้เสียชีวิต 43 คน บาดเจ็บ 658 คน บาดเจ็บสาหัส 183 คน เป็นสถิติจากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และได้มอบให้กรมประชาสงเคราะห์ให้การช่วยเหลือเบื้องต้นจากความเสียหายหรือเสียชีวิตสำหรับผู้สูญหาย กระทรวงมหาดไทยได้มอบให้กรมตำรวจเป็นผู้รับผิดชอบโดยตั้งกองอำนวยการที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล และให้ญาติของผู้สูญหายได้แจ้งแก่กองอำนวยการดังกล่าวเพื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจจะได้ช่วยติดตามค้นหาต่อไป (22 พ.ค. 35)

- พลโท อนุสรณ์ กฤษณะเศรษฐี ผู้อำนวยการสำนักงานสารนิเทศกองบัญชาการทหารสูงสุด กล่าวถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ที่มีการปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ชุมนุมประท้วงว่า ขณะนี้หน่วยในพื้นที่มีความห่วงใยในความไม่เข้าใจระหว่างประชาชนกับกองทัพ ขอให้พี่น้องประชาชนมีความเห็นใจและให้ความเป็นธรรมกับกองทัพ เราควรนำพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาพิจารณาหาหนทางแก้ไขให้บ้านเมืองสงบขึ้น ดีกว่าที่จะหยิบยกเอาความผิดพลาดของฝ่ายใดขึ้นมาเพื่อที่จะเพิ่มความเคียดแค้นซึ่งกันและกัน ขอให้สื่อมวลชนและประชาชนช่วยกันแก้ไขความเห็นที่ขัดแย้งกัน (22 พ.ค. 35)

- บทความของส่วนผลิตรายการและข่าวกองทัพบก เรื่อง ด้วยพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม (22 พ.ค. 35)

- นายมีชัย ฤชุพันธ์ รองนายกรัฐมนตรี กล่าวถึงการช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเสียหายหรือประสบอันตรายจากการชุมนุมกัน ระหว่าง 17-20 พ.ค. 35 (23 พ.ค. 35)

- กรมประชาสัมพันธ์ พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนที่เดือดร้อนจากเหตุการณ์ไม่สงบ (23 พ.ค. 35)

- พลเอก สุจินดา คราประยูร ประกาศลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ทางโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย ตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชกระแสให้ พลเอก สุจินดา และ พลตรี จำลองหันหน้าเข้าหากันแก้ไขปัญหา ขณะนี้เหตุการณ์ได้คลี่คลายลง ประชาชนที่ชุมนุมกันได้สลายตัวแล้ว คณะรัฐมนตรีได้ดำเนินการปล่อยตัวผู้ที่ถูกจับกุม พร้อมทั้งออกพระราชกำหนดนิรโทษกรรมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกำกับการชุมนุม ขณะเดียวกันได้ตั้งคณะกรรมการดำเนินการช่วยเหลือทางการเงิน การรักษาพยาบาล แก่ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บและครอบครัวของผู้ที่เสียชีวิต สำหรับการแก้ไขรัฐธรรมนูญประเด็นต่าง ๆ นายก ฯ ได้ประสานกับพรรคร่วมรัฐบาลให้เร่งเสนอร่างรัฐธรรมนูญให้แก้ไขเพิ่มเติมและได้ยื่นต่อรัฐสภาเรียบร้อยแล้ว เพื่อให้การแก้ไขรัฐธรรมนูญเป็นไปอย่างรวดเร็วในวันที่ 25 พ.ค. 35 นอกจากนี้ นายก ฯ ยังมีความเสียใจต่อเหตุการณ์ไม่สงบและการปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนจนเป็นเหตุให้เสียชีวิต ทั้งเสียหายต่อทรัพย์สินของรัฐและประชาชน ดังนั้นเพื่อเป็นการแสดงความรับผิดชอบในทางการเมือง จึงได้กราบบังคมทูลลาออกจากการเป็นนายกรัฐมนตรี (24 พ.ค. 35)

- บทความเรื่อง จอมไทย : เหนือสุดแห่งคำพรรณนา (24 พ.ค. 35)

3. ขึ้นการดำเนินการภายหลังภาวะวิกฤติ

การปฏิบัติการณ์ในส่วนนี้ก็เพื่อฟื้นฟูสัมพันธภาพอันดีระหว่างทหารกับประชาชน หลังจากสถานการณ์รุนแรงที่เกิดขึ้น ให้คลี่คลายลงในทางที่ดี จากคำสั่งของกองกำลังรักษาพระนครระบุว่า กบว. ทบ. ได้กำหนดให้สถานีวิทยุฯ ในเครือกองทัพบกจัดรายการในลักษณะที่สอดแทรกความรักใคร่สามัคคี ให้พยายามเน้น

ฝ่าพระบรมราชาโองาทที่พระราชทานแก่ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี และ พลตรี จำลอง ศรีเมือง เมื่อ 20 พ.ค. 35

การจัดรายการควรมีลักษณะ

- 1) พูดในเชิงประสานสามัคคี และรักใคร่ข้าราชการทหาร
ในลักษณะนุ่มนวล
- 2) หลีกเลี่ยงการใช้คำพูดในทางที่จะก่อให้เกิดความขุ่น
ข้อง
- 3) สร้างสรรค์สามัคคี เกิดทุนชาติ ศาสนา และ
พระมหากษัตริย์

จากการศึกษาการปฏิบัติของสถานีวิทยุกระจายเสียงในเครือกองทัพบกในช่วง
วิกฤติการณ์เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2535 พบว่า เมื่อมีวิกฤติการณ์เกิดขึ้น ผู้บังคับ
บัญชาระดับสูงในกองทัพได้ตั้งกองอำนวยการขึ้นที่กองกำลังรักษาพระนคร เพื่อ
ดำเนินการแก้ไขภาวะวิกฤตินั้น โดยมีการปฏิบัติการ 3 ขั้นตอน คือ การวางแผน
รับภาวะวิกฤติ การจัดการภาวะวิกฤติ และ ดำเนินการภายหลังภาวะวิกฤติ
กองทัพบกได้กำหนดการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงในเครือกองทัพบกเป็นเครื่องมือ
ในการชี้แจงข้อเท็จจริง และผลักดันให้เกิดการเคลื่อนไหวในสังคม ด้วยการใช้
หลักการปฏิบัติการจิตวิทยาทางทหารรวมทั้งเข้าควบคุมระบบการจัดการไหลของ
ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ด้วยการผลิตข้อมูลข่าวสารแจก
จ่ายไปยังสถานีวิทยุกระจายเสียงในเครือข่ายทั่วประเทศ การปิดกั้นข่าวสารด้วย
การนำเสนอแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาลฝ่ายเดียว เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของ
รัฐบาลที่จะควบคุมสถานการณ์ที่เกิดขึ้นให้ได้โดยรวดเร็ว จากการปฏิบัติการดัง
กล่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงในเครือกองทัพบก ทำให้เกิดความขัดแย้งต่อ
ความรู้สึกและความต้องการข้อมูลข่าวสารของประชาชนในช่วงวิกฤติการณ์ ด้วย
เจตนาารมณ์ของกองทัพบกที่จะใช้สถานีวิทยุกระจายเสียงในเครือกองทัพบกเป็น
เครื่องมือในการเสริมสถานภาพของผู้นำและกองทัพ ให้คงไว้ซึ่งอำนาจและ

ความสนับสนุนจากประชาชน จึงไม่อาจประสบผลสำเร็จได้ด้วยวิธีนี้ การที่สถานีวิทยุกระจายเสียงในเครือกองทัพบกพยายามแสดงบทบาทในด้านการแพร่กระจายข้อมูลข่าวสาร เพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างกองทัพกับประชาชน เพื่อให้เกิดผลดีต่อการคงไว้ซึ่งเสถียรภาพของกองทัพบก แต่ทว่าปรากฏผลตรงกันข้าม กล่าวคือ การที่กองทัพบกพยายามควบคุมระบบการไหลของข้อมูลข่าวสาร โดยการรวมศูนย์กลางในการแพร่กระจายข้อมูลข่าวสารไว้เอง ทำให้เกิดผลในเชิงลบต่อกองทัพบกเอง เนื่องจากเทคโนโลยีทางการสื่อสารที่ทันสมัย ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนอื่นทั้งภายในและภายนอกประเทศได้สะดวก รวดเร็ว และยังสามารถสร้างเครือข่ายในการติดต่อสื่อสารขึ้นเอง ดังนั้นจึงทำให้ความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารของสถานีวิทยุฯ ในเครือกองทัพบกลดน้อยลง ทั้งยังก่อให้เกิดความสับสนอลหม่านมากยิ่งขึ้น เมื่อข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนได้รับนั้นไม่สมบูรณ์ ล้าช้า และขาดความต่อเนื่อง ทำให้ประชาชนเกิดความวิตกกังวลจากข้อมูลข่าวสาร และเกิดข่าวลือแพร่สะพัดออกไป

นอกจากนี้การแพร่กระจายข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชนทั่วประเทศ ในระบบเครือข่ายสำหรับสถานการณ์วิกฤติที่เกิดขึ้นเฉพาะในกรุงเทพมหานคร จึงไม่เหมาะสม เพราะจะยังก่อให้เกิดความสับสนวุ่นวายทั่วประเทศ การปฏิบัติการของสถานีวิทยุฯ ในเครือกองทัพบก ในช่วงวิกฤติการณ์เดือนพฤษภาคม จึงเป็นการดำเนินกลยุทธ์ในการปฏิบัติการจิตวิทยาทางทหาร ซึ่งไม่สามารถเข้าถึงจิตใจของประชาชนและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างทหารกับประชาชน ในขณะที่ปัจจุบันสังคมเป็นยุคสารสนเทศ ไม่มีใครสามารถปิดกั้นข่าวความเคลื่อนไหวในสังคมได้ โดยเฉพาะผู้รับสารในปัจจุบันซึ่งมีลักษณะเป็นผู้กระทำ (active) มากกว่าผู้ถูกกระทำ (passive) จึงควรที่กองทัพบกจะได้ปรับเปลี่ยนหน้าที่ของสถานีวิทยุฯ ในเครือกองทัพบก โดยการใช้หลักจิตวิทยาผู้รับสารมวลชน ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน